БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 177 (1955). | 8 сентябрь, жума, 1961 йил. | Баҳоси 2 тийин

Бугун область XII партия конференцияси очилади.

Конференция делегатларига қизғин салом!

Область партия конференцияси

Бугун Тошкент область партия конференцияси очилади. Конференция кун тартибида — КПСС янги Программаси ва Устави проектларининг муҳокамаси, область партия комитети ва ревизия комиссиясининг ҳисоботлари, область партия комитети ва ревизия комиссиясининг янги составини сайлаш, КПСС XXII съезди ва Ўзкомпартия XVI съездига делегатлар сайлаш масалалари бор.

Областимиз партия ташкилотлари ўз конференцияларига сиёсий жиҳатдан янада ўсган, монолит бирлиги, жипслиги, жанговарлиги яна ҳам ошган, омма билан алоқаси мустаҳкамланган ҳолда келдилар.

Конференция ажойиб, тарихий кунларда тўпланмоқда. Коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини белгилаб берган, давримизнинг «Коммунистик манифести» — партиямизнинг янги Программаси проекти халк оммасининг ижодий ғайрат ва ташаббусини бениҳоя ошириб юборди. Бўлиб ўтган шаҳар ва район партия конференциялари буни яққол кўрсатди.

Бизнинг улуғ Советлар мамлакатимиз буюк юксалиш йўлидан коммунизм сари дадил бормоқда. Партиямизнинг кейинги йиллар ичида саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, халқ фаровонлигини ошириш соҳасидаги амалга оширган улуғвор, революцион тадбирлари экономика ва маданиятимизни бениҳоя тез юксалишини таъмин этди. КПССнинг янги Программаси проектида коммунистик қурилишнинг жуда катта, улуғвор, амалий йўллари чизиб берилган. Область партия конференцияси партиянинг янги Программаси ва Устави проектларини кенг муҳокама қилиб, ана шу тарихий ҳужжатлар асосида областимиз олдида турган хўжалик ва маданий қурилишнинг конкрет вазифаларини белгилаб беради.

Областимиз партия ташкилотлари ўз конференцияларига иқтисодий ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида катта ютуқлар билан келди. Саноатимиз маҳсулот ишлаб чиқариш саккиз ойлик планини ошириб бажарди. Саноат корхоналари ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда, маданий муассасаларда партиямиз XXII съезди шарафига бошланиб кетган социалистик мусобақа ўзининг ажойиб натижаларини бераяпти. Ишчилар, қурувчилар, колхозчи ва механизаторлар: ажойиб меҳнат ғалабаларига эришиш, зиммамизга олган социалистик мажбуриятимизни бажариш — КПСС XXII съездига энг яхши совғадир, деган шиор остида фидокорона меҳнат қилаяптилар.

Аммо айрим саноат корхоналари ишлаб чиқариш планларини бажаролмай орқада қолмоқдалар. Областимиздаги «Ташсельмаш», «Таштрансмаш», «Узбексельмаш» каби энг йирик корхоналар планни бажармаётганликларини қандай баҳолаш керак. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш планларининг бажарилмаганлиги айниқса ачинарлидир. Бундай аҳволга тезда хотима бериш керак.

Бу йил пахтамиз эрта очилди. Илғор колхоз ва совхозларда йиғим-терим ишлари қизиб кетди. КПСС XXII съездига қадар пахта тайёрлаш планини бажаришга аҳд қилган колхоз, совхозлар, алоҳида бригада ва звенолар сони тобора ортиб бораётир. Янгиердаги «Коммунизм» колхози, Сирдарё районидаги Максим Горький номли, Тарас Шевченко номли колхозлар, 1-«Боёвут» совхози, Бўка районидаги Мичурин номли, Янгийўл районидаги Сталин номли ва бошқа колхоз ва совхозлар КПСС XXII съезди очиладиган кунга қадар планни бажаришга аҳд қилдилар. Бу йил областимизда 150 минг тонна пахта машина билан терилади. Илғор механизаторлар ўз пўлат отларини теримга шай қилиб қўйдилар.

Аммо шуни ҳам айтиш керакки, ҳамма жойда пахта қийғос очилиб кетган бўлишига қарамасдан айрим районларда, колхоз ва совхозларда йиғим-терим ишларига оммавий киришилганича йўқ. Нима учундир Қуйи Чирчиқ, Янгиер, Гулистон районлари сводкада энг охирги ўринларда турибдилар. Бу районларда машина теримига тайёргарлик ҳам суст.

Ватанга пахта билан бирга гўшт, сут, ёғ, картошка, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўплаб етказиб берайлик. Бунинг учун хормай-толмай, жон куйдириб меҳнат қилиш, йиғим-терим ишларини қисқа муддатларда уюшқоқлик билан ўтказиш керак. Айниқса, машина теримига пухта тайёргарлик кўриш лозим. Илғорлар тажрибасини, қишлоқ хўжалигимизнинг турли соҳаларида донг таратган машъалларимиз — Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, илғор маккажўхорикорларимиз Любовь Ли, Александра Ни, донгдор чўчқабоқарлар Туруш Отамуродов, Сайфиддин Муҳиддинов, Николай Иовлев, сут соғувчилар Зуҳра Комилова, Ҳикоят Абдуллаева ва бошқаларнинг тажрибасини кенг пропаганда қилиш — партия ташкилотларининг жанговар вазифасидир.

Коммунизм қурилиши кенг авж олдириб юборилган ҳозирги даврда меҳнаткашларни коммунизм руҳида тарбиялаш, уларда юксак коммунистик ахлоқ нормаларини шакллантириш айниқса муҳим аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳам партия ташкилотлари партиявий-сиёсий ва партиявий-ташкилий ишларни яна ҳам кучайтиришлари, идеология ишларини ҳозирги куннинг юксак талаблари даражасига кўтаришлари лозим.

Партия — йўлбошчимиз, ғалабаларимиз илҳомчиси ва ташкилотчиси. Коммунизм қурилиши соҳасидаги бирорта тадбир, бирорта улуғвор иш йўқки, партиянинг ташаббусисиз, иродасисиз ёки йўл-йўриқларисиз амалга оширилган бўлсин.

Халқ — коммунизм қурилишининг ҳал қилувчи кучидир. **Партия халқ учун яшайди, халққа хизмат қилишни ўз фаолиятининг маъноси деб билади.** Ҳа, партиямиз фаолиятининг олий қонуни — халқ бахт-саодати, келажаги учун курашдир.

Область партия конференцияси ишимиздаги камчиликларни рўй-рост очиб ташлайди, партия ташкилотларининг жанговарлик ва ташкилотчилик қобилиятини янада оширади, коммунистларнинг, барча меҳнаткашларнинг ижодий ғайрат ва ташаббусини областимиз олдида турган конкрет вазифаларни бажаришга сафарбар этади.

Н. С. Хрушчев Ҳиндистон Бош Министри Неруни ҳамда Гана Президенти ва Бош Министри Нкрумани қабул қилди

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неруни ҳамда Гана Республикасининг Президенти ва Бош Министри доктор Кваме Нкрумани 6 сентябрда Кремлда қабул қилди.

Ж. Неру ва К. Нкрума шу йил 1 — 6 сентябрда Белградда бўлиб ўтган қўшилмаган мамлакатлар конференцияси делегациялари бошлиқларининг топширувига биноан, шу конференция делегацияларининг бошлиқлари номидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевга юборилган мактубни топширдилар.

Н. С. Хрушчев, Ж. Неру ва К. Нкрума ўртасида ҳозирги халқаро вазият масалалари юзасидан дўстона ва ошкора суҳбат бўлиб ўтди. (ТАСС).

Н. С. ХРУШЧЕВ Ж. НЕРУ БИЛАН УЧРАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 7 сентябрда Кремлда Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру билан учрашди.

Учрашув вақтида халқаро аҳволнинг муҳим проблемалари юзасидан, шунингдек совет-ҳинд ҳамкорлигини янада ривожлантириш масалалари юзасидан кенг ошкора фикр олишув давом этди.

Учрашув вақтида совет томонидан СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва бошқа расмий кишилар қатнашдилар; ҳинд томонидан эса, Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Р. К. Неру, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси С. Датт, Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг бўлим мудири вакил В. Х. Коэльхо иштирок этдилар. (ТАСС).

Н. С. ХРУШЧЕВ — ОЛИМЛАРНИНГ VII ПАГУОШ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Олимларнинг АҚШ даги Стоу шаҳрида очилган қуролсизланиш, халқаро хавфсизлик ва илмий ҳамкорликка бағишланган VII Пагуош конференцияси қатнашчиларига Н. С. Хрушчев 5 сентябрда табрик мактуби юборди.

Жаҳондаги турли мамлакатларнинг Пагуош ҳаракати туфайли бирлашган машҳур олимлари инсониятни жаҳон миқёсидаги қирғинчилик уруши хатаридан халос қилиш йўлларини қидириб топиш ниятида вақти-вақти билан ўз конференцияларида учрашиб туришлари яхши традиция бўлиб қолди. Бироқ, дейилади мактубда, жаҳонда ҳали шундай кучлар борки, улар қуролсизланишдан ва «совуқ уруш»нинг тугатилишидан манфаатдор эмаслар. Европа марказида ёнилғи материал кўплб тўпланмоқда. Агарда тинчлик кучлари қатъият билан чора кўрмасалар, ана шу материал ҳар дамда янги жаҳон урушининг алангасига айланиб кетиши мумкин.

Шундай вазиятда Совет Иттифоки мамлакатимиз хавфсизлигини мустаҳкамлаш юзасидан кейинги вақтларда бир қанча чораларни кўрди. Совет ҳукумати, дейилади мактубда, юраги ачишган ва ғоят афсусланган ҳолда, ядро қуроли синовларини ўтказиш тўғрисидаги қарорни қабул қилди. Аммо у аминдирки, ана шу жиддий чора янги жаҳон урушининг олдини олиш ишига хизмат қилади.

Совет Иттифоқининг тинчликсеварлик сиёсати, деб таъкидлайди Н. С. Хрушчев, асло ўзгармайди. Қирғинчилик ядро урушининг бошланиб кетишига йўл қўймаслик, ёппасига ва батамом қуролсизланишга эришиш, ер юзида абадий тинчлик ва осойишталик бўлишини таъминлаш учун биз аввалгидек бутун куч-ғайратимизни сарфлайберамиз.

Н. С. Хрушчев VII Пагуош конференцияси қатнашчиларига халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик йўлидаги самарали ишларида муваффақиятлар тилади. (ТАСС).

Суратда (чапдан): Саодат Гулаҳмедова ва Турсуной Охунова ўртоқлар.

А. Абалян фотоси.

Сиз қанча силос бостирдингиз?

Юқоричирчиқликлар силос бостиришда ҳамон олдинда бормоқдалар. Бу районда 5 сентябргача силос бостириш плани 154,5 процент бажарилди. Пискент районида силос бостириш плани 94,6 процент, Чиноз районида 92,2 процент, Қуйи Чирчиқ районида 88,8 процент, Оққўрғон районида 80,4 процент, Янгиер районида 73,0 процент, Сирдарё районида 71,2 процент, Бўстонлиқ районида 70 процент бажарилди.

Лекин кўп районлар силос бостиришда орқада қолмоқдалар. Масалан, 5 сентябргача Янгийўл районида силос бостириш плани 65,8 процент, Калинин районида 62,5 процент, Орджоникидзе районида 56,3 процент. Ўрта Чирчиқ районида 55,6 процент, Комсомол районида 54,1 процент, Бекобод районида 51,5 процент, Оҳангарон районида 50,2 процент, Бўка районида 36,1 процент, Гулистон районида 15,6 процент бажарилди.

„Келинг, бу йил ҳам мусобақалашамиз“

Республика механизаторларининг учинчи съезди пахтани машинада териш усталарининг тажрибасини оммалаштиришда катта роль ўйнади. Съезднинг бошланиш куни эди. Танаффус пайти. Республиканинг турли область ва районларидан келган ҳамкасб механизаторлар, турсунойчи механик-ҳайдовчилар бир-бирлари билан учрашиб қизғин суҳбатлашдилар.

Бўкалик Саодат Гулаҳмедова ўзининг устози Турсуной билан, айниқса, берилиб суҳбатлашди.

— Салом, дугонажон,— Саодат қизғин ҳол-аҳвол сўрашди,— далаларингизни машина теримига тахт қилиб қўйдингизми?

— Ҳамма нарса шай, Саодатхон,— деб жавоб берди шунда Турсуной,— ғўза баргини тўктиришни сифатли ўтказиб, сентябрнинг учинчи ўн кунлигидан теримни қизитиб юборамиз.

— Жуда соз — деб жавоб берди Саодат,— бизнинг ниятимиз ҳам шу,— келинг бу йил ҳам мусобақалашиб ишлаймиз. Ҳозир менга сўз беришса шуни айтмоқчиман.

— Жоним билан, мусобақалашганим бўлсин,— деди Турсуной,— эшитганлирсиз биз бу йил етиштирган ҳосилимизнинг 85—90 процентини биринчи сортга топширмоқчимиз. Менинг ўзим 350 тонна, синглим Инобат 200 тонна, турмуш йўлдошим Султон 200 тонна пахта теришга — жами машинада оиламиз билан 750 тонна «оқ олтин» теришга бел боғладик.

— Эшитган эдим, ажойиб ташаббусни бошлабсиз, Турсуной,— ҳурсанд бўлиб жавоб берди Саодат,— биз ҳам сизнинг ташаббусингизга қўшилиб фақат юқори сифатли пахта топшириш учун курашамиз.

— Ха айтгандай, бир учрашганимизда синглимни ҳам машина ҳайдашга ўргатаяпман деган эдингиз нима бўлди,— савол берди Турсуной.

— Ўрганиб олди,— мамнунлик билан жавоб берди Саодат,— биргина у эмас, бригадамизга аъзо бўлган қизларнинг кўпчилиги машина ҳайдашни билади. Керак бўлганда ёрдам бериб туришади..

Дугоналар бир-бирларининг ишларидан мамнун бўлган ҳолда мажлис залига кириб кетишди.

Ўшандан бери ҳали кўп вақт ўтганича йўқ. Ҳозир ҳар иккала мусобақадошнинг далаларида бўлсангиз улар ўз сўзларининг уддасидан чиқиш учун ҳамма нарсани тахт қилиб қўяётганликларини кўрасиз. Саодат эрта тонгдан бошлаб пахтазор қўйнига отилади. Эгат оралаб ғўзаларни шамоллатади, у ер, бу ерида бегона ўт йўқмикан деб синчиклаб кўздан кечиради. Ахир бегона ўт машина теримининг душманику. Саодат кенг ва текис карталарга суқланиб қарар экан, бу ерларнинг ҳосилини тез кун ичида ўзи машинада тержагини кўз ўнгига келтириб ич-ичидан қувониб кетарди. Ахир қувонмасин-ми, илгарилари қўлда пахта терарди. Донгдор механизатор Турсунойнинг ташаббуси уни ҳам механик-ҳайдовчи бўлишга ундади. Қунт билан техникани ўрганди. Мана у ҳозир донгдор механизатор. Шунинг учун ҳам устози Турсуной билан мусобақалашганини ҳис қилганида, унинг номини эшитганда кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшилади.

Ҳа, эндиликда Турсунойнинг шогирдлари кўп. Улар ўз устозлари билан ҳар қанча фаҳрлансалар арзийди. Унинг изидан бориб, халқ олдида ҳурмат қозонаётган қиз-жувонларнинг сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. Саодат шулар тўғрисида ўйлар экан хотин-қизлар учун техникани эгаллашга ҳар тарафлама имконият яратиб бераётган партия ва ҳукуматимизга бўлган муҳаббати янада жўш урди.

Чинозлик Турсуной Охунова даласида ҳам иш қизғин. Агрегатлар шай. Оила аъзолари машина теримини бошлашни орзиқиб кутмоқдалар.

С. ШОКАРИМОВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ТЕРИМДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛАР УЧУН КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Область партия комитети ва область ижроия комитети йиғим-терим даврида районларга топшириш учун битта ва совхозлар учун битта область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини таъсис этди.

Байроқ ҳар беш кунликнинг якунига қараб давлатга пахта сотишда энг юқори кўрсаткичларга эришган районлар ва совхозларга топширилади.

Кўчма Қизил байроқни топшириш билан бир йўла йиғим-теримда ўрнак кўрсатган илғор механизаторлар, колхозчилар, совхоз ишчиларини мукофотлаш учун районларга 300 сўм ва совхозларга эса 150 сўм пул ажратилади.

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИ УЧУН ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети давлатга пахта сотиш планини бажарган бригадалар, колхозлар, совхозлар ва бўлимларни ёзиб бориш учун «Ташкентская правда» ва «Тошкент ҳақиқати» область газеталарининг саҳифаларида Ҳурмат тахтаси таъсис этишга қарор қилди.

Ҳурмат тахтасига давлатга пахта сотиш ҳамда машина терими планларининг муваффақиятли бажарилишини таъминлаган бригадалар, бригада бошлиқлари, механиклар, совхозларнинг бўлим бошлиқлари фамилияларини кўрсатилган ҳолда, колхоз раислари, партия ва комсомол ташкилотларининг секретарлари фамилиялари кўрсатилган ҳолда колхозлар, директорлари, партия ва комсомол ташкилотларининг секретарлари, ишчилар комитетининг раислари фамилиялари кўрсатилган ҳолда совхозлар, район партия комитетларининг секретарлари, район ижроия комитетларининг раислари, район комсомол комитетларининг секретарлари фамилиялари кўрсатилган ҳолда районлар ёзиб борилади.

ОБЛАСТИМИЗ ИЛҒОРЛАРИ

Ўртоқ Тошмамат АЛИЖОНОВ.

Ўртоқ Александра НИ.

Н. С. Хрушчевнинг Париждаги совет виставкаси тамошабинларига мурожаати

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Парижда совет виставкаси очилганлиги муносабати билан виставка тамошабинларига мурожаат юборди. Бу мурожаатда у, совет халқи, Совет Иттифоқи ҳукумати номидан ҳамда шахсан ўз номидан Франциянинг бутун халқига самимий салом ва чин кўнгилдан бахтиёр, тинч ҳаёт тилаб, истаклар йўллайди.

Совет кишилари, дейилади мурожаатда, кўп замонлардан буён шонли француз халқига астойдил дўстлик ва ҳурмат туйғулари билан қараб келмоқдалар, меҳнатсевар француз халқининг миллий экономика ва маданиятни ривожлантиришдаги муваффақиятларини ғоят қадрламоқдалар. Бу муваффақиятлар, деб ёзади Н. С. Хрушчев, Москвада очилган ва совет кишиларида зўр қизиқиш туғдирган француз миллий виставкасида ўз аксини топди.

Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқининг фан, техника соҳасидаги муваффақиятларига, тинч яратувчилик меҳнати билан машғул бўлган совет кишиларининг фаровонлиги ва маданияти юксалганлигига мурожаатда муфассал тўхталиб ўтади.

Биз, совет кишилари, деб уқтириб ўтилади мурожаатда, ҳар қандай халқаро низоларни ҳал қилишнинг қуроли сифатида урушни рад этамиз. Урушлар инсоният бошига нақадар беҳисоб фалокат келтиришини биз биламиз. Совет давлатимиз барпо қилингандан буён ўтган 43 йилнинг деярли ярми совет халқига қарши бошланган урушлар ёки урушдан кейин хўжаликни тиклаш билан ўтди. Агарда ана шу йилларнинг ҳаммаси экономикани ривожлантириш ва совет кишиларининг турмуш даражасини ошириш соҳасидаги ишларни амалга ошириш билан ўтганда эди, мамлакатимиз ҳозир дунёда энг кучли экономикага ва энг юқори турмуш даражасига эга бўлган бўлур эди, деб таъкидлайди Н. С. Хрушчев.

Сўнгра мурожаатда бундай дейилади: Совет ҳукумати тинчликни ва Европа хавфсизлигини мустаҳкамлашни кўзлаб, Германия билан сулҳ шартномасини сира кечиктирмай тузиш ва шу асосда Ғарбий Берлиндаги аҳволни нормаллаштириш ҳақидаги таклифларни ўртага ташлади. Бизнинг таклифларимиз, деб таъкидлайди Н. С. Хрушчев, фақат бир мақсадни — Европада иккинчи жаҳон урушининг қолдиқларини тугатишни, аҳволни нормаллаштиришни, ҳозирги вақтда мавжуд бўлган ва тинчлик иши учун хатар солаётган кескинликни юмшатишни кўзда тутади. Шу билан бирга биз еримизга ер қўшиб олишни ёки бизга имтиёзлар берилишини асло кўзлаётганимиз, ҳеч кимни камситишга ёҳуд бировларнинг ҳуқуқ ёки манфаатларига путур етказишга интилаётганимиз йўқ.

Н. С. Хрушчев совет виставкасининг тамошабинлари — французларга мурожаат қилиб, Совет Иттифоқи ҳукумати номидан умид билдирадики, ўзаро виставкалар айирбошлаш совет ва француз халқлари ўртасидаги традицион дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, ўзаро манфаатли савдо-сотиқни, маданий ва илмий алоқаларни янада кенгайтиришгагина эмас, балки халқларимиз ўртасидаги ҳамжиҳатликни яхшилашга ҳам ёрдам беради.

УИЛЬЯМ З. ФОСТЕР ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНГАН МОТАМ МИТИНГИ

МОСКВА, 6 сентябрь. (ТАСС). Бугун Қизил майдонга мингминглаб меҳнаткашлар тўпланди. Бу ерда Америка ҳамда халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, Америка Қўшма Штатлари Коммунистик партияси Миллий комитетининг фахрий раиси Уильям З. Фостер хотирасига бағишланган мотам митинги бўлди.

Марҳумнинг хоки солинган қути Мавзолей олдига қўйилган. Мавзолей трибунасида Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, О. В. Куусинен, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, Г. И. Воронов, В. В. Гришин ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси К. Е. Ворошилов, АҚШ Коммунистик партияси Миллий комитетининг раиси Элизабет Гэрли Флинн, Испания Коммунистик партиясининг раиси Долорес Ибаррури, Ҳиндистон Компартиясининг бош секретари Ажой Гхош, Мўғулистон Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг секретарлари Д. Балжинням, Ц. Дугэрсурэн, Хитой Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Лю Сяо, Англия коммунистик ҳаракатининг ветерани Роберт Стюарт, Уильям З. Фостерни дафн этиш комиссиясининг аъзолари турибдилар.

Мотам митингини КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов очди.

Улкан дўст ҳақида — халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ветерани, АҚШ Коммунистик партияси Миллий комитетининг фахрий раиси Уильям З. Фостер ҳақида биринчи бўлиб КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари О. В. Куусинен сўзлади.

Сўнгра АҚШ Коммунистик партиясидан АҚШ Компартияси Миллий комитетининг раиси Элизабет Гэрли Флиннга сўз берилади. У Уильям З. Фостернинг Америка коммунистик ва ишчилар ҳаракатини ривожлантиришдаги жуда катта роли ҳақида, унинг капитализмга қарши муросасиз кураши тўғрисида, Уильям З. Фостернинг совет халқига қизғин муҳаббати тўғрисида гапиради.

Митингда Испания Коммунистик партиясининг раиси Долорес Ибаррури, Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Лю Сяо, Англия коммунистик ҳаракатининг ветерани Роберт Стюарт, Москва шаҳар партия комитетининг биринчи секретари П. Н. Демичев сўзладилар.

Митинг тугади. Элизабет Гэрли Флинн, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати раҳбарлари Уильям З. Фостернинг хоки солинган қутини кўтариб, Кремль девори томон йўл оладилар. Уильям З. Фостернинг хоки солинган қути «Интернационал» садолари остида Кремль девори ёнига ўрнатилади.

Америка халқи шонли фарзандининг хоки солинган қути АҚШга кўчирилади. Америка ҳамда халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Уильям З. Фостернинг бутун ҳаёти АҚШда ўтди.

Пахта — миллий ифтихоримиз

7 сентябргача

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Қоп-қанорсиз ташиш
Юқори Чирчиқ	2,24	8,01	—
Оржоникидзе	1,40	6,92	—
Пискент	1,15	6,73	—
Чиноз	0,78	3,93	0,68
Ўрта Чирчиқ	0,83	3,01	0,05
Янгийўл	0,72	2,90	0,32
Сирдарё	1,35	2.77	0,39
Бўка	0,75	2.62	0,43
Оққўрғон	0,63	2,48	2,24
Бекобод	0,69	2,17	—
Комсомол	0,59	1,87	—
Янгиер	0,45	1,77	—
Гулистон	0.49	1,47	—
Қуйи Чирчиқ	0,39	0,67	—
Область бўйича	0,83	2,96	0,33

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ—ПАРТИЯ

Механизатор ўртоқлар, машина теримига ҳамма нарсани тахт қилиб қўйдингизми?

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЯНАДА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ, КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯНИ ҚЎЛЛАНИШ ВА АВТОМАТИКА ВОСИТАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ, ТЕХНИКА ИҚТИСОДИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ ЮҚОРИ БЎЛГАН ВА ҲАР БИР ЗОНА ШАРОИТИГА МОС КЕЛАДИГАН МАШИНАЛАР СИСТЕМАСИНИ ЖОРИЙ ҚИЛИШ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МЕҲНАТИ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРИШ УЧУН АСОС БЎЛАДИ. ПАРТИЯ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ТЕЗ ЭЛЕКТРЛАШТИРИШНИ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРДАН БИРИ ДЕБ ҲИСОБЛАЙДИ.

(Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Программаси проектидан).

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Далалар машина теримига тайёр бўлсин

Ҳозир областимиз далаларида йиғим-терим ишлари қизиб кетди. Фидокорона меҳнат қилиб мўл ҳосил етиштирган колхозчилар, совхоз ишчилари КПСС XXII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун теримни дастлабки кунларданоқ уюшқоқлик билан ўтказиш учун курашмоқдалар. Ҳамманинг фикри-зикри қулай фурсатлардан унумли фойдаланиб, қисқа вақт ичида ҳосилни сира нобуд қилмасдан йиғиб олиш ва давлатга топширишга қаратилган.

Партия ва ҳукуматимиз пахтакорлар ишини енгиллаштириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Теримни кўпроқ механизациялаштириш учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилмоқда.

Ана шу ғамхўрликка амалий иш билан жавоб беришга аҳд қилган пахтакорларимиз бу йил областимиз бўйича 150 минг тонна пахтани машиналар билан териб олишга бел боғладилар. Бу йил область далаларида 2 мингдан ортиқ пахта териш машинаси, шу жумладан 500 та кўрак терадиган, 1500 га яқин кўрак чувийдиган машина ишлайди. 122 минг гектар ердаги ҳосил машиналар билан териб олинади.

Шу кунларда колхоз ва совхозларнинг устахоналарида, МТСларда терим техникасини тайёрлаш юзасидан сўнгги ишлар олиб борилмоқда. Кенг ва бепоён далаларга машиналар ёппасига чиқадиган кунлар яқин қолди.

Машина теримини муваффақиятли ўтказишнинг энг муҳим шартларидан бири далаларни тайёрлашдир. Ғўза баргини ўз вақтида ва сифатли тўкиш бу соҳадаги муҳим тадбирлардан ҳисобланади. Ғўза барги ўз вақтида тўкилса ҳосил эрта етилади. Барглар тўкилганидан сўнг кўсакларга шамол тегиб, қуёшдан яхши баҳра олиб тезроқ очилади. Барги тўкилмаган участкаларга қараганда пахта 10 — 15 кун олдин пишиб етилади. Натижада машиналарнинг нормал ва унумли ишлаши учун шароит яратилади. Ғўза баргини тўкишни сифатли ўтказишда дефолиация муддатларини тўғри белгилаш муҳим аҳамиятга эгадир. Бунда ҳар бир жойнинг шароитига қараб иш қилиш лозим, календарь муддатларига расмий равишда амал қилиш зарар келтиради.

Ўтган йилларнинг иш тажрибаси шуни кўрсатдики, дефолиация ҳаддан ташқари эрта муддатларда ўтказилса, ҳосилга катта зарар етиши мумкин. Чунки баргини тўкиш учун ўсимлик биологик жиҳатдан ҳали етилмаган бўлади. Шу билан бирга бу ишни кечиктириб юбориш ҳам ярамайди. Бир кеча-кундузда ҳарорат ўртача 16 градусдан пасайиб кетган вақтда дефолиация ўтказиладиган бўлса, ғўза барглари дағаллашиб қолади, ўсимлик бундай пайтда баргини тўла ташламайди. Бу ҳол машиналарнинг унумли ишлашига салбий таъсир қилади. Териш вақтида очилган пахталар тўла олинмайди ва ерга тушиб нобуд бўлади.

Ҳосилга зарар етказмаслик учун кўпчилик ўсимликларда кам деганда 3 тадан кўсак очилганида барг тўкишга киришиш керак.

Ишни шундай ташкил қилиш кераки, 25 сентябрдан кечикмасдан дефолиацияни тугаллаш мумкин бўлсин. Шунда сентябрнинг учинчи ўн кунлигидан бошлаб пахта териш машиналарини ишга тушириш мумкин бўлади.

Колхоз ва совхозларнинг агрономлари бригадирлар билан ҳамкорликда дефолиациянинг табақалаштирилган муддатлари ва навбатларини белгилашлари керак. Бунда ҳар бир карта ва участкадаги ўсимликнинг ҳолати ҳисобга олиниши лозим.

Машина теримига тушишдан олдин ажратилган далаларни яна бир бор диққат билан текширишдан ўтказиш зарур. Агар машина теримига ажратилган баъзи участкалар талабга жавоб бермаса, яъни ғўза ғовлаб кетган ёки ётиб қолган, ўт кўпайган бўлса, бундай участкаларни дарҳол алмаштириш лозим.

Машина теримига ажратилган далалар бегона ўтдан обдан тозаланган бўлиши шарт.

Далаларни текшириш билан бир вақтда суғоришни тўхтатишнинг табақалаштирилган муддатларини белгилаш ва дарҳол ўқариқларни текислашга киришиш керак. Теримни бошлашдан 2 — 3 кун олдин ҳар бир участкада машина кирадиган, қайриладиган 5 — 5,5 метр кенгликдаги йўлларни тайёрлаш лозим. Бундай жойлар тайёрланганида ўриб олинган ғўза тупларидаги очилган кўсакларни териб олиш ва пояларни бир четга тахлаб қўйиш лозим.

Шу билан бирга ўқариқлар вақтида текисланиб, трактор қайтадиган жойлар, кўприклар, машиналар далага келадиган йўллар тайёрлаб қўйилса машиналарнинг юқори унум билан ишлаши учун имконият вужудга келади.

Участкалар машина теримига тўла тахт қилинганидан сўнг акт билан пахта териш машиналарининг ҳайдовчиларига топширилади.

Дефолиацияни бошлашдан олдин заҳарли химикатларни аэродромга келтириб қўйиш керак. Ҳар бир колхоз ва совхозда заҳарли химикатларни тайёрлаб берадиган ва уларни самолётларга ортадиган доимий кишилар ажратилиши, шунингдек сигналчилар белгиланиши керак.

Дефолиация иши учун ажратилган кишиларнинг ишни муваффақиятли ўтказа олишлари учун амалий-техника ўқувини ташкил этиш ва уларни хавфсизлик қоидалари билан таништириш керак. Ҳар бир аэродромга навбатчилик қилиб туриш учун медицина ходимлари биркитиб қўйилиши лозим. Улар заҳарли химикатлар тайёрлайдиган ва уларни самолётга ортадиган кишиларга медицина хизмати кўрсатадилар.

Далаларни машина теримига сифатли тайёрлаш ва ғўза баргини тўкишни ўз вақтида ўтказиш пахта териш агрегатларининг юқори унумли ишлаши учун гаровдир. Бу қоидалар амалга оширилса етиштирилган ҳосилни машиналар билан ўз вақтида териб олиш ва етти йилликнинг учинчи йили учун олинган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш мумкин бўлади.

А. КОЛГИНА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном.

Гулистон районидаги «Ленинград» колхозининг шофери Раим Ҳакимов пахта тайёрлаш пунктига ўртоқ Носир Мурoджонов бошлиқ бригада даласидан терилган пахталарни қоп-қанорсиз ташишга киришди. У ҳозиргача пунктга 50 тоннадан ортиқ «оқ олтин» ташиб келтирди. Раим ҳосилни қоп-қанорсиз ташишда прицепдан унумли фойдаланмоқда. У КПСС XXII съезди шарафига давлат омборига 1050 тонна пахта ҳосилини ташиб келтириш мажбуриятини олган. Бу ўтган йилдагидан 350 тонна кўп демакдир. Суратда: Р. Ҳакимовнинг автоприцепи.

А. Усмонов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Таннарх арзон бўлади

Биз йил сайин пахта ҳосилдорлигини ошира бориш билан бир қаторда маҳсулотимизнинг таннарҳини арзонлаштиришга ҳам жиддий эътибор беряпмиз. Мана бу йил ҳам «етиштирган ҳар бир центнер пахтамизнинг таннархи 8—9 сўмдан ошмайди» деб зиммамизга юксак мажбурият олдик.

Хўш, таннархни арзонлаштириш учун қандай тадбирларни амалга ошираяпсизлар, деган сўроқни беришингиз мумкин. Бунга биз шундай деб жавоб берамиз: эрта баҳорда 55 гектар ерга чигит экдик. Чигитни уяларга белгиланган миқдорда уруғлик ташлайдиган сеялкалар билан экдик. Бу сеялканинг афзаллиги жуда катта экан. Биринчидан, уруғлик чигит тежалиб қолинади, иккинчидан яганага эҳтиёж қолмас экан. Бу—пахта таннархини арзонлаштиришнинг биринчи омили бўлди. Иккинчидан биз культивациянинг сонини камайтириб, сифатини оширдик. Ўтган йили ғўза қатор ораларини 5—6 марта культивация қилган эдик. Бу йил эса ғўза парваришининг бутун вегетацияси давомида узунасига 3 ярим марта, кўндалангига эса 3 марта культивация ўтказдик. Бу билан ғўзаларимиз ривождан ҳам, ҳосил тугишдан ҳам қолгани йўқ. Аксинча, ҳар бир туп ғўзамиз мўлжалдагидан ҳам кўп ҳосил тугди.

Мана ҳозир барча далаларимизда пахталар чамандек очилди. Галдаги вазифамиз ана шу ҳосилнинг ҳаммасини фақат машиналар билан териб олишдир. Бунинг учун ҳамма нарсани шайлаб қўйганмиз. Менинг ўзим мавсум давомида ХВС-1,2 агрегати билан кам деганда 250 тонна «оқ олтин» териб беришга сўз бердим.

Бизнинг бригадамизда атиги 5 киши бор. Ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил топширамиз. Жонажон партиямизнинг тарихий XXII съезди шарафига сидқидиллик билан меҳнат қилиб она-Ватан олдида, халқ олдида берган сўзимизнинг устидан албатта, чиқамиз.

Абдухалил МИРХОЛИҚОВ,
Янгиер районидаги 3-«Боёвут» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

6 МИНГ ТОННА ПАХТА ҚОП-ҚАНОРСИЗ ТАШИЛАДИ

Совхозимиз ишчилари бу йил 3707 гектар майдонга чигит экиб ёз бўйи баракали меҳнат қилдилар. Уларнинг ҳалол меҳнатлари зое кетмади. Ана шу майдонларда мўл-кўл пахта ҳосили етиштирилди.

Коллективимиз дала ишларини тўла механизациялашга катта эътибор бермоқда. Бу йил пахта далаларида 252 та механизатор тер тўкиб меҳнат қилди. Етиштирилаётган ҳосилнинг таннархини камайтириш, қўл меҳнатини енгиллаштиришда азамат механизаторларимизнинг хизмати катта, албатта. Улар етти йилликнинг учинчи йилида она-Ватанга 10 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун астойдил курашмоқдалар. Ана шу ҳосилнинг 6 минг тоннаси машиналарда териладди.

Биз машина теримига йил бошидан бошлаб алоҳида эътибор бермоқдамиз. Эрта баҳорда совхознинг биринчи бўлимида 750 гектар, иккинчи бўлимида 369 гектар, учинчи бўлимида 722 гектар, тўртинчи бўлимида 722 гектар, бешинчи бўлимида эса 672 гектар майдонга чигитлар машина теримига мослаб экилди. Бу ерлардаги кўчатларга ишлов бериш учун моҳир механизаторлар танлаб биркитилди. Уларнинг ишлари устидан системали контроллик ўрнатилди. Натижада нормал кўчат сақлаб қолинди.

Бегона ўт машинанинг унумли ишлашига ҳалақит беради. Шпинделларга ўралиб қолиб уларнинг ҳаракатини секинлаштиради. Натижада пахта исроф бўлиши мумкин. Ишнинг эса унуми паст бўлади. Буни яхши тушунган механизаторларимиз барча карталарни бегона ўтлардан тоза сақладилар.

Бизда СХМ-48М маркали машинадан 47 та, ХВС-1,2 дан ҳам 47 та бор. Буларнинг ҳаммасини аллақачоноқ сифатли ремонтдан чиқариб теримга тахт қилиб қўйганмиз. Машинада пахта теришни икки сменада ташкил этамиз. Бунинг учун 186 малакали механизаторлар танланди. Улар машина теримига тайёр ҳолда турибдилар.

Бу йил машинада териладиган 6 минг тонна пахтани қоп-қанорсиз ташиймиз. Бунинг учун 73 та прицеп тайёрлаб қўйдик. Ҳар битта тракторга иккитадан прицеп биркитиб қўйдик. Бу тадбир тўлган прицепни бўшатиш учун олиб кетилганида пахта терилаётган картада яна бир прицеп тайёр туришини таъминлайди. Натижада агрегат бункеридаги тўлган пахталар пешма-пеш прицепга бўшатиб турилади.

Машинада терилган пахталарни қоп-қанорсиз ташиш иқтисодий тежаш демакдир. Масалан 20 тонна пахтани қоп-қанорларда ташийдиган бўлсак, бунинг учун 57 сўм 82 тийин сарф қилишга тўғри келади. Бунинг устига бир нечта ишчи кучи талаб этилади. Шу 20 тонна пахта прицеплар ёрдамида қоп-қанорсиз ташилганда эса 14 сўм 34 тийин сарфланади, холос. Демак биз бу йил 6 минг тонна пахтани қоп-қанорсиз ташиш натижасида 13 минг 20 сўм маблағни тежаб қоламиз.

Мавжуд механизациядан тўла ва унумли фойдаланган ҳолда жонажон партиямизнинг XXII съезди очиладиган кунгача она-Ватанга йиллик пахта топшириш планимизнинг 80 процента миқдорида «оқ олтин» етказиб берамиз. Бу бизнинг умумхалқ ишига қўшган ҳиссамиз бўлади.

Ж. ҲАЙДАРОВ,
Қуйи Чирчиқ районидаги «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг бош инженери.

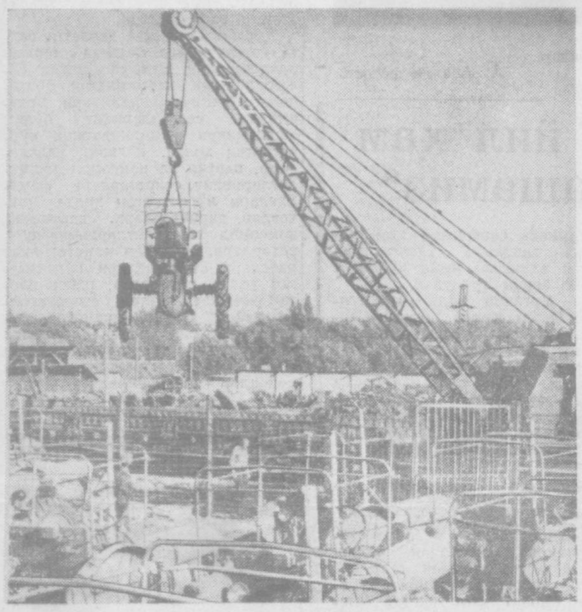

Тошкент трактор-йиғув заводининг фидокор коллективи Совет Иттифоқининг турли чекkaларига ҳамда бир қанча чет мамлакатларга тракторлар етказиб бермоқда. Суратда: чет элга жўнатиш олдидан тракторларни платформаларга ортиш пайти.

А. Абалян фотоси.

Сафимиз кенгайсин

Донгдор пахтакор Турсуной Охуновани биз, механик-ҳайдовчи қизлар, ўзимизнинг устозимиз деб биламиз. Турсуной қизларни техникани эгаллашга чақирганда мен ва дугонам Назифа Бегулова ҳамда янгийўллик ўн уч қиз «лаббай» деб жавоб бердик. Ўтган йили Вревскийдаги курсни тамомлаб, ўзимизнинг колхозга қайтиб келдик ва «Зангори кема»да қувона-қувона пахта тердик.

Машина — жоннинг роҳати, унумли меҳнатнинг гарови экан. Кенг картада ХВС-1,2 ни эпчиллик билан бошқараётганингизда бункерга пахталар лайлак қордай ёғиб қуйила берса қандай гаштли! Ўтган йилги мавсумда дугонам Назифа 115 тонна, мен эса 90 тонна «оқ олтин»ни машинада териб бердик. Бу 10 тоннадан терса 20 теримчининг, 5 тоннадан бўлса, 40 теримчининг ишига баравар деган гап.

Бу йил ҳам бизнинг 1-бригадамиз даласида мўл ҳосил етиштирилди. Ҳар бир тупда ғуж-ғуж кўсаклар, лўппи-лўппи пахталар. 90 гектар майдоннинг 50 гектаридаги ҳосилни ҳамкасбимиз Жўра Турсунов билан бирга машинада терамиз. Назифа эса 4-бригада даласида ишлайди.

Бригада бошлиғимиз, машҳур пахта устаси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мираҳмад ака Юсупов машина теримига ажратилган карталарни тез-тез кўздан кечириб, машинага ҳеч нарса ҳалақит бермаслиги учун жон куйдирмоқда.

— Қизим, тулпорингни совута бер,— деб қўяди у менга ҳар куни.—Ҳадемай хирмонимизга барака қўшасан, сендан умидимиз катта.—Мен кекса пахтакорнинг, бутун бригадамиз ва колхозимизнинг ишончини оқлаш, мавсумда камида 200 тонна «оқ олтин» териш учун куч-ғайратимни аямайман.

Партиямизнинг XXII съезди очиладиган кун тобора яқинлашмоқда. Бу шонли кунни муносиб меҳнат совғаси билан кутиб олиш учун меҳнат камарини янада маҳкамроқ боғлайлик, ҳамкасб дугоналарим. Бу йил биринчи марта терим машинасини бошқарадиган ёш турсунойчиларга ҳам оқ йўл тилайман. Келажакда сафимиз янада кенгайишига аминман.

Э. ҒАНИЕВА,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси.

МАШИНАГА МЕҲР ҚЎЙИНГ

Машинага меҳр қўйиб меҳнат қилган механизатор сира ҳам ютқазмайди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев таъбири билан айтганда, машина одамнинг чин дўстидир. Бу жуда ҳақ гап. Ҳозир айрим трактор-далачилик бригадаларида пахта ҳосили фақат механизация ёрдами билан етиштирилаяпти ва йиғиб-териб олинаяпти. Бора-бора ҳамма хўжаликларда ана шундай бўлади.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш ҳозирги даврда бутун қишлоқ хўжалик ходимларининг диққат марказида турибди. Яқинда Тошкентда бўлиб ўтган республика қишлоқ хўжалик механизаторларининг III съездида бу йил 600 минг тонна «оқ олтин» ҳосилини машиналар билан териб олишга қаратилган масалалар муҳокама қилинди. Мен ҳам съезд ишидан зўр таассуротлар олиб қайтдим.

Ўтган йилги мавсумда «СХМ-48М» пахта териш машинаси бункеридан хирмонга 90 тонна юқори сифатли «оқ олтин» тўккан эдим. Бу йил менга ажойиб машина — «ХВС-1,2» агрегатини топширишди. Ана шу агрегат билан мавсумда 200 тонна пахта териб беришга қатъий сўз бердим.

Машинага меҳр қўйган механик-ҳайдовчи кўзлаган мақсадга албатта эришади. Ўтган йиллардаги иш тажрибаларим шуни кўрсатдики, машина қанча озода тутилса, ишчи органлар қанчалик тоза бўлса териб олинган пахтанинг сифати ҳам шунча юқори бўларкан. Бундан ташқари машинани юқори тезлик билан ҳайдашнинг ҳеч қандай фойдаси йўқ экан. Бунда терган пахтангиз кўпаймайди чаноқлардаги пахта эса ерга тўкилиб қолаверади. Касбдошларим ана шуларга эътибор беришлари керак.

Кенжа ИСҲОҚОВ,
Комсомол районидаги «Красний Восток» колхозининг механик-ҳайдовчиси.

Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозда каноп ўрими қизғин бормоқда. Қишлоқ хўжалик артелининг лубкорлари партия XXII съезди шарафига 1776 гектар ернинг ҳар гектаридан 173 центнердан каноп топшириб планни 110 процент бажаришга аҳд қилганлар. Коммунист Георгий Пак бошчилик қилаётган бригада коллективи мусобақадошлар орасида олдинда бормоқда. Унинг бригадаси ҳар гектар ердан 215 центнердан кўк поя олмоқда. Бу энг юқори кўрсаткичдир. Бригада аъзолари қолган ҳосилни тез суръатлар билан ўриб олмоқдалар. Суратда: илғор колхозчи, комсомол аъзоси Алла Пак шилинган луб пояларини қуритиш учун ёймоқда.

Г. Пун ва Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

РЕПОРТАЖ

ОЛТИН КУЗ НАШИДАСИ

Олтин куз ҳам етиб келди. У ўзи билан бирга ўқувчига ҳам, студентга ҳам, деҳқонга ҳам, ишчига ҳам, қўйингчи ҳаммага қувноқлик, шодлик келтирди. Эрта баҳордан буён белни маҳкам боғлаб, маржон-маржон тер тўкиб меҳнат қилган деҳқоннинг чеҳрасида бугун чексиз қувонч ҳукмрон. У йил бўйи орзу қилган ҳосилга эришди. Шундай кезларда далаларга чиқиб, пайкалларни кезиб, саховатли деҳқоннинг шоду-хуррамлигига шерик бўлишнинг ўзи бир дунё гашт.

Биз ҳам шундай қилдик. Мана ҳозир Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ Ким Гван Су бошлиқ бригадаси лубкорлари ҳузуридамиз. Ғир-ғир эсаётган эрта куз шабадаси дилни қитиқлайди. Каноп ўриш авжига минган серҳаракат қиз-жувонлар, зуваласи пишиқ йигитлар қўлларига корейсча ўроқни дадил ушлаб, каноп пояларини шиддат билан ўришарди. Ҳув нарида уч-тўрт чоғлик киши боғ-боғ қилинган пояларни машина ёрдамида пўстини шилишаяпти. Яна уч-тўрт чоғлиқ киши «кўк олтин» толаларини экиндан бўшаган ерга ёймоқда.

Ўроқчиларнинг ёнига бориб лўппи юзли, бошига сакади, оёғига этик кийиб олган бир жувоннинг ишини кузатдик. У. йўғонлиги жимжилоқдай бўлса ҳам, бўйи одамнинг бўйига қараганда икки баравар ўсиб кетган пояларни қучоқлаб ўроқ тортарди.

— Исмингиз нима?— сўрадик ундан.

— Лидия Лигай.

Лидияга навбатдаги сўроқни бериш учун оғиз жуфтлаган ҳам эдикки, ёнимизга кўринишидан 40 ёшлардаги, қотмадан келган бир киши келди.

— Мана танишинглар.— деди Лидия,— бригадиримиз Ким Гван Су шу киши бўладилар.

Одатдаги салом-аликдан сўнг бригадир «буларни ҳойна-ҳой бизнинг ишимиз қизиқтирса керак» деган ўйга борди шекилли, бизга бироз разм солгач, гап қотди.

— Хўш, келинглар, хизмат.

— Бригадангизнинг ишлари билан танишмоқчи эдик.

Гван Су «жуда яхши, марҳамат» деб шиддат билан ишлаётган агрегат томон йўл бошлади. Машина устида икки киши пояларнинг пўстини шилиш билан машғул. Буларнинг бири ўттиз беш ёшлардаги, қорақош, қорамўйлов киши, иккинчиси ундан ҳийли ёшроқ, серғайрат йигит эди.

— Тоғни урса талқон қилади, буларнинг ҳар бири,— деди бригадир уларга ишора қилиб.— Ишимизнинг тобора жадаллашишига мана шулар бош-қош бўлишаяпти.

Гван Судан бригаданинг бу йилги ишлари ҳақида гапириб беришни сўрадик.

— Бу йил,—деди у.—126 гектар ерга луб эккан эдик. Гектаридан олинадиган ҳосилдорликни ошириш мақсадида ҳар гектар майдонга 50 килограммдан уруғлик каноп экдик. Ўсимликларимизни олти марта оби-тобида суғордик, уч марта озиқлантирдик. Қатор ораларини ернинг талабига қараб юмшатдик. Оқибатда эрта кузга келиб далаларимизда мўл ҳосил етиштирдик.

— Бу йилги ҳосил қалай, ўтган йилдагидан юқорими?

— Ҳа, юқори бўлганда қандоқ. Бу йил кўчатларимизни тўла сақлаб қолдик. Ҳозир ҳар гектар ерда бир миллиондан ортиқ каноп поясини санаш мумкин. Бултур етиштирган ҳосилимиз гектар бошига 174 центнерданга тўғри келди. Мана шу кўриб турган картангиз 21 гектарлик. Ҳар гектаридан 220 центнердан «кўк олтин» ўриб олаяпмиз.

— Кунига неча тонна поя тайёрлаяпсизлар?

— Ҳозир тўртта «НП-9» агрегати ишлаяпти. Уларнинг ҳар бири билан 14 тоннадан поя тайёрланиши керак. Азаматларимиз битта агрегат ҳисобига ҳар куни 20 тоннадан ошириб кўк поя тайёрлашаяпти. Бундан буён шу суръатни сира бўшаштирмаймиз. Партиямизнинг тарихий XXII съезди очиладиган кунгача ҳосилимизни батамом ўриб олиб, кузги шудгорни ҳам тугаллаб қўямиз.

Қуёш олтин баркашдай бўлиб уфққа бош қўйганда, меҳнатсевар лубкорлар севимли далаларини вақтинча ташлаб, уй-уйларига жўнашди. Улар қуёш эрта тонгда яна оламга нур сочганда шу ерга тўпланишиб фидокорона меҳнат қўйнига отиладилар. Съездга муносиб меҳнат совғалари тайёрлаш истагида яна «кўк олтин» ҳосилини ўриб олишга тутинадилар. Биз «кўк олтин» соҳибкорлари ҳузуридан кўнгил тўла қувонч билан шаҳар томон йўл олдик...

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз.

XXII СЪЕЗДИГА ЭНГ ЯХШИ СОВҒА

☆ ☆ ☆

Ниятимиз ҳам, мақсадимиз ҳам бир

Бригадамиз ҳаётидан гапириб беришдан аввал яқинда бўлиб ўтган кичик бир воқеани айтиб ўтай. Шанба куни кечқурун коллектив бўлиб, завод клубида намойиш қилинадиган янги кинофильмни кўришни планлаштирган эдик. Мен ўз участкамда янги иморат қураётган эдим, бригадиримиз Алексейга ишим кўплиги ва кечқурун кинога бореолмаслигимни айтдим. У аввал бироз сукут қилди, сўнгра: «Бўлмаса эртага ҳашарга борамиз» деди.

Эртаси куни эрталаб Алексей бошлиқ бригадамиз аъзолари бизникига келишди. Ёру-дўстинг омон бўлса, юкинг ерда қолмас экан. Шу куни ҳашар жуда яхши ўтди. Дўстларимнинг ёрдами билан иморатнинг томини ёпиб олдим. Уларга ўз миннатдорчилигимни қандай изҳор қилишни билолмай турган эдим, Алексей буни пайқаб:

— «Коллективизм ва ўртоқларча ўзаро ёрдам: бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун». Сен билан бизнинг манфаатимиз ўртасида фарқ йўқ. Мақсадимиз ҳам, фикримиз ҳам, йўлимиз ҳам, манфаатимиз ҳар бир. Партия бизни шунга ўргатмоқда,— деди.

Ҳақиқатан ҳам Алексей айтганидек бригадамиз аъзолари бир мақсад йўлида меҳнат қилмоқдалар.

Бригадамизда беш киши бор. Конвейерда ишлаймиз, асосий ишимиз пахтани қоп-қанорсиз ташувчи «ПТС-3-766М» маркали прицепларни йиғишдан иборат. Биз ҳар сменада 26 та прицепни йиғиб беришимиз керак. Бироқ коллективимиз ҳар сменада 30—35 тадан прицеп чиқараётир. Бу КПСС нинг навбатдаги XXII съездига меҳнат совғамиз бўлади.

Энди бригадамиздаги баъзи кишилар ҳақида қисқача гапириб берай. Бригадамиз бошлиғи Алексей Жиров меҳрибон дўст, ишбилармон ва принципиал раҳбар. Евгений Иванович Шчелоков ёши жиҳатидан ҳаммамиздан катта. Техникани, ишлаб чиқаришни яхши билади. Ўз билими ва ҳунарини ёшлардан аямайди.

Бригадамизнинг деярлик ҳар бир аъзоси ўз малакасини ва билимини ошириш устида қунт билан ишламоқда. Николай Шарафуддинов қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумида очилган механик-ҳайдовчилар курсини тугатиб қайтди. У яқин кунларда колхозга бориб, пахта териш машинасида ишлайди. Бу билан у пахтакор дўстларимизга яқиндан ёрдам беради.

Завод қошида футбол, волейбол, шахмат, отиш, теннис ва бошқа хил спорт тўгараклари ишлаб турибди. Бригадамизнинг ҳар бир аъзоси ўзи севган спорт тури билан шуғулланади.

Бизнинг ҳар биримиз ёши жиҳатидан ҳам, билими жиҳатидан ҳам, характери жиҳатидан ҳам турли хил кишилармиз. Бироқ ягона бир мақсад бизни бирлаштирган. Ниятимиз бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўра унумлироқ ишлаб, коммунистик жамият қурувчиларининг олдинги сафларида бўлишдир.

Ҳабибулла ҚОСИМОВ,
«Ташавтомаш» заводи коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси.

Суратдаги бу икки йигит Оҳангарон цемент заводи қурилишида фидокорона меҳнат қилаётган комплекс бригада аъзолари Ҳабибулла Бегматов (чапда) ва Али Аҳмедовлардир. Улар ишлаётган бригада коммунистик меҳнат бригадаси деган фахрли номга эга бўлиш учун астойдил курашмоқда. «Кунлик топшириқни 140 процентдан кам бажармаймиз!» — съезд шарафига меҳнат қилаётган бу бригада аъзоларининг бугунги аҳди ана шундай.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

☆ ☆ ☆

Темир йўл транспортининг равнақи учун

Халқ хўжалигининг ўсиши транспортнинг ҳамма хилларини тез ривожлантиришни талаб қилади. Шу муносабат билан темир йўл транспортини техника билан янада қайта қуроллантириб бориш муҳим аҳамиятга эга. КПСС Программаси проектида бу масалага алоҳида эътибор берилган.

Фан ютуқларидан фойдаланиш темир йўл транспортини ривожлантиришда катта роль ўйнайди.

Темир йўл транспорти билан боғлиқ бўлган проблемаларни илмий йўсинда ҳал қилиш шу соҳанинг мутахассислари олдида турган асосий вазифалардир. Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг олимлари ва илмий ходимлари ҳам транспортни механизациялаш борасида қатор ютуқларни қўлга киритдилар. Бу соҳада, айниқса, қурилиш материаллари ва иншоотлар кафедраси илмий коллективи самарали иш олиб бораяпти. Ижодкор коллективнинг кучи билан блоклар системасини бир нормага солишнинг илмий методлари ишлаб чиқилди. Бир қаватли бинолар учун ҳам, кўп қаватли бинолар учун ҳам бир хил деталлар ишлатиш мумкинлиги тажрибада синаб кўрилди. Эндиликда қурилиш муддатини қисқартириш имкони туғилмоқда.

Республикамиз саноати ва транспортининг муҳим масалаларига бағишланган илмий-тадқиқот ишлари муваффақият билан олиб борилмоқда. Кейинги икки йил ичида ана шу масалаларга бағишланган илмий мақолалар ёзилди. Бу мақолаларни ўз ичига олган бешта йирик тўплам нашр қилинди. Илмий тўпламларни тайёрлашда институт олимлари фаол иштирок этдилар. Чунончи, техника фанлари кандидатларидан И. Бескровний, С. Коц ва П. Крюгерларнинг Ўрта Осиё темир йўлларида тепловозлар қатновини яхшилаш бўйича тайёрлаган илмий мақолалари катта қизиқиш уйғотди.

Шу вақтга қадар темир порошокларидан ҳосил қилинадиган ғоввакли материаллар асосан пресслаш йўли билан шаклга киритиларди. Лекин бу йўл билан мураккаб шаклдаги буюмларни тайёрлаш мумкин эмасди. Олим Меликов ва инженер Шликов ўртоқлар ана шундай мураккаб шаклдаги буюмларни совуқ прокатка қилиш йўли билан тайёрлаш мумкинлигини исботладилар. Инженер Шевяков қаттиқ қотишмалардан тайёрланадиган пластинли резецларни ишлатишни яхшилашга бағишланган илмий-тадқиқот ишларини муваффақиятли тугатди. Мазкур тадқиқот туфайли машинасозлик корхоналарида қаттиқ қотишма эритмаларини мумкин қадар кўпроқ тежаш имкони туғилади.

Поездлар состави юкнинг оғирлигини ошириш, ҳаракатини тезлаштириш, юк ташиш муддатини қисқартириш юзасидан ҳам илмий кузатишлар олиб борилаяпти. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби доцент М. Хўжаев раҳбарлигидаги бир группа олимлар шу темалар устида ишлаб, қатор ютуқларни қўлга киритдилар. Тошкент шаҳрининг жанубий қисмида жойлашган саноат корхоналари зонасидаги мавжуд йўллар қатновини яхшилаш чоралари тўғрисида ажойиб таклиф киритилди. Бу таклиф асосида мазкур зонадаги барча корхоналар учун ягона транспорт цехи ташкил этилди. Натижада юк ортиш-тушириш механизмлари қувватидан унумли фойдаланиш учун имконият туғилди.

Шунингдек, механизмлар паркини ташкил этиш ва бу билан юк оборотини тезлаштиришга эришишга қаратилган таклиф киритилди. Дастлабки маълумотлар шуни кўрсатдики, механизациялаш ишлари савияси 16 процент оширилса, механизмлардан фойдаланиш суръати 25 процент кўпаяди, Меҳнат унумдорлиги ортиб, бир тонна юкни ортиш таннархи 13 тийин камаяди. Маневр ишлари билан банд бўлиб турган локомотивлар сони 7 тагача қисқаради. Шу билан бирга вагонларнинг бекор туриш муддати 2 соатга камайди.

Бундай муҳим илмий-тадқиқотлар олий ўқув юртининг бошқа кафедраларида ҳам муваффақиятли ҳал қилинаётир. КПСС янги Программаси проектидан илҳомланган институтнинг ўқитувчи-профессорлари коллективи партиямизнинг шонли XXII съездига муносиб совғалар тайёрламоқда. Съезд арафасида босмадан чиқадиган янги илмий тўпламлар институт олимларининг бу тарихий кунга ҳозирлаган тортиги бўлади.

М. СУЛТОНОВ,
М. КЕРЖНЕР.

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСЛАРИНИ ЗЎР БЕРИБ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Коммунистик партия сўнгги йилларда партия ва совет органлари фаолиятида жамоатчилик асосларини ҳар томонлама ривожлантириш масаласига катта эътибор бераётир. Муҳим хўжалик ва сиёсий масалаларни ҳал этишда коммунистларни ва барча меҳнаткашларни кенг жалб қилиш коммунистик қурилиш кенг авж олдирилган ҳозирги давримизнинг энг асосий талабларидан бири бўлиб қолди.

Тошкент шаҳар Октябрь район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари жамоатчилик асосларини ривожлантириш ва ижтимоий ўз-ўзини бошқаришни яхшилаш соҳасида бирмунча ютуқларни қўлга киритдилар.

Район партия комитети ҳузурида икки чақириқдан буён идеология ишлари бўйича ҳамда қурилишдаги илғор тажрибаларни ўрганиш ва оммалаштириш бўйича комиссиялар фаол ишлаб турибди.

Идеология ишлари бўйича район партия комитети ҳузуридаги комиссия яхши тадбирларни ишлаб чиқди ва уларни амалга оширмоқда. Комиссиянинг хотин-қизлар ўртасида тарбиявий ишларни кучайтириш, уларни коммунистик қурилишга актив жалб этиш, маҳаллаларда аҳоли ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш юзасидан амалга ошираётган тадбирлари ижобий самара бераётир.

Шу комиссия ташаббуси билан район партия комитетининг бюро мажлисида ёш томошабинлар театри иши. «Ёш гвардия» нашриётининг партия ташкилоти фаолияти муҳокама қилинди. Комиссия аъзолари М. Қориев, Б. Коипов, Т. Алимова, О. Эшонов ва бошқа ўртоқлар район партия комитетининг топшириғига биноан маданият университетлари ишига катта амалий ёрдам кўрсатдилар.

Қурилишдаги илғор тажрибаларни ўрганиш ва оммалаштириш комиссиясининг қилаётган ишлари ҳам ибратлидир. Бу комиссия составида М. Саидов, А. Қаюмов, О. Воловой И. Фалалеев, А. Якушев ўртоқлар сингари мутахассислар, қурувчи инженерлар қурилиш илғорлари ва новаторлари бор. Комиссия райондаги қурилиш ташкилотлари ишидаги энг қийин ва «тор» соҳаларни чуқур ва атрофлича ўрганиб, уларни яхши йўлга қўйиш йўлларини белгилади. Шу комиссия ташаббуси асосида райком бюроси 159-қурилиш трестининг 8 ва 9-қурилиш бошқармаларида техника хавфсизлигини яхшилаш масаласини, район қурилишларида коммунистик меҳнат учун мусобақанинг уюштирилиши, автотранспортдан фойдаланиш, мактаблар қурилиши қандай бораётганлиги масалаларини муҳокама қилди ва бу соҳалардаги кўп камчиликларни ўз вақтида бартараф этишга муваффақ бўлди.

Район партия комитети мактаб директорлари ва ўқитувчилардан, инженер-техник ходимлар ва пенсионерлардан 16 кишини **штатсиз инструктор** қилиб қабул этган. Бу ташаббускор коммунистлар район партия ташкилоти ишида актив иштирок этмоқдалар.

Масалан, штатсиз инструкторимиз ўртоқ Нуруллин 1960—1961 йиллар мобайнида район ижроия комитети ва унинг бўлимларида меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига қандай муносабатда бўлинаётганлигини ўрганиб борди. Ўртоқ Нуруллин бошчилигида ўтказилган текширишлар натижаси район ижроия комитети мажлиси ва район партия комитетининг бюросида муҳокама қилинди ҳамда аниқланган камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет чоралар кўрилди. Шунингдек ўртоқ Нуруллин активлар иштирокида район корхоналари ва муассасаларидаги ўртоқлик судларининг ишини ҳам пухта ўрганди. Бу текширув мобайнида штатсиз инструкторимиз суд раислари ва аъзоларига ишни яхши ташкил этиш ва судни бошқаришга доир қимматли маслаҳатлар берди.

Штатсиз инструкторларимиздан Ф. Солиев, Д. Ракеева, О. Маҳмудов ва бошқа ўртоқлар ҳам фидокорлик ва ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар.

Район сиёсий маориф кабинети ҳузурида методик совет тузилган. Унга тажрибали мутахассис ўртоқ Г. Шур раҳбарлик қилаётир. Жамоатчилик асосида ишлаётган бу совет районда партия пропагандаси кўламини кенгайтириш ва савиясини ошириш юзасидан кўп иш қилди. Методик совет аъзолари партия ташкилотларига лекция пропагандасини кучайтириш семинар ва партия маорифи тўгараклари машғулотларини юқори савияда ўтказишга яқиндан ёрдам қилмоқдалар.

Районда жамоатчилик асосида ташкил этилган 11 та сиёсий маориф кабинети аҳоли ўртасида пропаганда ишларини кучайтиришда катта роль ўйнаётир. Область ижроия комитети, «Ўзбекоргэнерго» трестида «Узгоспроект» институтида марказий телеграфда, қурилиш техникуми ва бошқа ташкилот ҳамда муассасаларда ташкил этилган ана шундай кабинетлар раҳбарлари ва методик группалари пропагандистлар семинари ишини яхши ташкил этишда малакали ёрдам кўрсатмоқдалар.

Маъмуриятнинг хўжалик фаолиятини контроль қилиш юзасидан партия ташкилотлари ҳузурида ташкил этилган партия контроль комиссиялари саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларида, лойиҳалаш институтлари, савдо ва умумий овқатланиш корхоналарида хўжалик планларини муваффақиятли бажариш ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда партия ташкилотларига катта ёрдам бермоқдалар. Районимизда ҳаммаси бўлиб бундай комиссиялар сони 185 га етди. Буларда 725 коммунист ишлаётир. Ўз ишини яхши биладиган, коллектив ўртасида сўзи эътиборли бу жамоатчилар ишдаги камчиликларни сира эринмай пухта ўрганадилар ва масалаларни бюро мажлиси ёки партия йиғилишига принципиаллик билан қўядилар.

Масалан трактор-йиғув заводидаги маҳсулот сифати устидан контроль қилувчи партия комиссияси (раиси ўртоқ Д. Я. Бугаев) кўп қуйилмаларнинг сифатсиз тайёрланаётганлиги сабабини, шунингдек деталларга механик ишлов беришда йўл қўйилаётган камчиликларни синчиклаб аниқлади ва бу камчиликларни тезда тугатиш тадбирларини белгилади. Завод партия бюроси бу масалани атрофлича муҳокама қилиб, партия контроль комиссиясининг таклифларини маъқуллади. Бу тадбирлар амалга оширилиши натижасида заводда брак камайди, ходимларнинг топширилган ишга масъулияти оширилди.

Районимиз территориясида 159 та маҳалла бор. **Ҳаммаси бўлиб 1300 активни бирлаштирган, аҳоли томонидан сайлаб қўйиладиган бу маҳалла комитетлари мутлақо жамоатчилик асосида ишлайди.** Маҳалла комитетлари хўжалик ва маданий қурилиш, ободонлаштириш ишларини бажаришда, оммавий-сиёсий ва агитация ишларини олиб боришда район партия ва совет ташкилотларига зўр мадад бермоқдалар. Бир қанча маҳалла комитетлари қимматли ташаббуслар бошлаётирлар. Масалан «Илғор» маҳалласи (маҳалла комиссиясининг раиси инженер Ҳ. Олимов) активларининг ташаббуси билан маҳаллада аҳоли кучи билан клуб, чойхона, медицина пункти ва автомат телефон станцияси учун бино қурилди. Бу маҳалла комитети бошқа маҳаллаларга ҳар томонлама ибрат бўлаётир.

Райондаги 20 маҳаллада жамоатчилик асосида медицина пункти ташкил этилди ва врачлар хизмати йўлга қўйилди. Деярли ҳамма маҳаллада халқ дружиналари ва ўртоқлик судлари ташкил қилинди. Буларнинг фаолиятини жонлантириб юборишга ҳар томонлама ёрдам бераётирмиз.

Бир қанча корхона ва муассасалар коллективларининг, илғор маҳаллалар комитетларининг ва район коммунал хўжалик ходимларининг ташаббуси билан ўтган йили **ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш кўнгилли жамият ташкил этилиб, унинг район Совети сайланган эди.** 20 кишидан иборат бу Совет аъзолари шу кунгача 3000 дан ортиқ кишини жамият аъзолигига жалб этди ва районни ободонлаштириш, кўкаламзорлаш ишларини кучайтириб юборди.

Райондаги ҳамма маҳаллада, корхона ва муассасаларда ташкил этилган **хотин-қизлар Советлари** ҳам меҳнаткашлар ўртасида оммавий тушунтириш ишларини кучайтирмоқдалар хотин-қизларни ишлаб чиқаришга ва жамоат ишларига жалб этишда катта роль ўйнамоқдалар. Улар хотин-қизлар учун махсус лекция ва докладлар уюштирмоқдалар, донгдор олима, доктор ва хотин-қизлардан етишиб чиққан раҳбар партия, совет ходимлари билан учрашувлар ўтказмоқдалар.

Юқорида биз районимизда жамоатчилик асосларини ривожлантириш юзасидан қилинган ишлар ва унинг формалари ҳақида гапирдик. Шуни айтиш керакки, жамоатчилик асосида ишлаётган ташкилотларимиз фаолиятида юзакичилик, формализм элементлари ҳам йўқ эмас. Район партия ташкилотининг, жумладан райкомнинг вазифаси ана шу ташкилотлар ишини партия талаб этаётган даражага кўтаришдан иборатдир.

Р. НИШОНОВ,
Октябрь район партия комитетининг секретари.

УЛУҒ ПАРТИЯ

Олам минбарида буюк Партия,
Осмон гумбазида чақнаган қуёш,
Мангу бошингиздан сочай зар дея
Кўкимиз уфқида турар бўлиб бош.
Бугун ер куррасин олиб кафтига,
Уни айлантириб кўрмоқда аён.
Ҳарорат қўшилиб яна тафтига,
Башар орзусини қилмоқда баён:
Бунёдга келганда бу ажиб олам,
Бунёдга келганда илк бор одамзод,
Одамзод ер узра қўйганда қадам,
Бошланган чоғида онгли бу ҳаёт,
Одам ер куррасин кезиб, айланиб
Бир парчасин танлаб, безаб асрлар.
Ўшани муқаддас Ватан деб таниб
Меҳрин тўкиб қурган дамда қасрлар,
Қаср қурмоқ бўлган улкан, ҳайбатли
Деган, кўк юлдузи бўлсин чироғи.
Осмон ўпиб турсин, минг-минг қаватли,
Ой ҳам пештоқида бўлсин байроғи.
Сен ўша орзуни қиласан бунёд!
Шундан сени қуёш атаган инсон.
Сен билан мунаввар дея бу дунё
Боққандек боқади отага инсон.
Сен қуёш мисоли инсонга падар,
Сен билан яшарар бу кўҳна олам.
Сен билан умридан рози минг қадар,
Советлар юртида ҳар қайси одам.
Сени олқишлайман улуғ Партия,
Сенга бағишладим дил қасидасин,
Сенинг даҳонг билан топдик тарбия,
Сен билан тотамиз бахт нашидасин.
Дастур — қўлимизда чақноқ маёқдек;
Юрт бўйлаб таралар унинг ёғдуси.
Қаср қурмоқдамиз кўкси юз тоғдек,
У билан ушалар халқлар орзуси.

САИЕР.

Саноат Даминова Куйбишев районидаги Роза Люксенбург номли болалар касалхонасида ординатор бўлиб ишлайди. У беморларнинг аҳволидан тез-тез хабар олиб туради. Суратда: ординатор С. Даминова жажжи боланинг соғлиғини текшириб кўрмоқда.

А. Тўраев фотоси.

МЕДИКЛАРНИНГ ТОШКЕНТДАГИ ХАЛҚАРО ФОРУМИ

Медикларнинг иссиқ мамлакатларда учрайдиган касалликларни тугатиш проблемаларига бағишланган халқаро конференцияси Тошкентда икки кундан буён давом этмоқда.

6 сентябрь эрталабки мажлис вирусли инфекцияларга доир проблемаларга бағишланди. Мажлис СССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари **Т. А. Николаева** раислиги остида ўтди.

Конференция қатнашчилари СССРда чечакни тугатиш тажрибаси ҳамда чечакка қарши эмлашнинг замонавий масалалари билан танишдилар. СССР Медицина фанлари академиясининг корреспондент аъзоси **В. Д. Соловьев** шу тема юзасидан доклад қилди.

СССРнинг чечакка қарши курашда тўплаган тажрибаси, деди у, шунинг учун ҳам диққатга сазовордирки, совет соғлиқни сақлаш ишларини характерловчи учта асосий хислат: ёппасига ўтказиладиган соғломлаштириш тадбирларининг давлат йўли билан планлаштирилиши, бу тадбирларни амалга оширишда актив қатнашишга аҳоли жалб этилиши ва ҳамма жойда медицина ёрдами бепул кўрсатилиши унда ўзининг ёрқин ифодасини топган.

Докладчи ўз гражданларини хавфли касалликдан муҳофаза этишга интилиб, Совет давлати қайси йўллардан борганлигини гапириб берди.

Профессор В. Д. Соловьев пировардида айтдики, ҳамма жойда вакцинацияни мунтазам ўтказиб туриш — чечакка қарши курашда мустаҳкам ва синалган қурол бўлмоқда. Бу қурол ёрдамида бутун дунёда чечакнинг уруғи қуритилиши мумкин ва керак.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг консультанти доктор **А. К. Саенцнинг** доклади бутун ер юзида чечакни тугатишга бағишланди. У, таъкидлаб айтдики, Совет Иттифоқининг ташаббуси туфайли бу касалликни тугатиш энг муҳим проблема бўлиб қолди.

Докладчи Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти белгилаган программага мувофиқ амалга оширилган бир қанча конкрет тадбирларни айтиб ўтгач, чечакни ҳамма жойда узил-кесил тугатишга халақит бораётган маъмурий ва социал тўсқинликларга тўхталди.

Профессор Н. Н. Плотников совет олими академик **Е. Н. Павловскийнинг** Шарқ мамлакатларида касалликларнинг табиий ўчоқларига доир таълимотнинг ривожланишидаги асосий йўлларга бағишланган докладини ўқиб эшиттирди.

Докладда таъкидлаб ўтиладики, касалликларнинг табиий ўчоқлари тўғрисидаги таълимот майдонга келганига 20 йилдан ошди. Бу таълимотга СССРда негиз солинган эди. Ана шу таълимотга бевосита ёки билвосита тааллуқли адабиётлар сони икки минг номдан ошади. Совет олимларининг муваффақиятларидан Чехословакия, Болгария, Польша ва Хитой Халқ Республикасида кенг фойдаланилмоқда.

Ҳозирги вақтгача шу нарса аниқландики, ўн бешта турли касаллик табиатда ўз ўчоғига эга. Академик Е. Н. Павловскийнинг фикрига кўра, аллақачонлардан бери маълум бўлган айрим касалликлар ҳам табиатда ўз ўчоғига эга бўлган касалликлар қаторига киради. Бу гап Осиё ва Африка мамлакатларига айниқса тааллуқлидир.

Доклад охирида таъкидланадики, СССР Фанлар академиясининг Зоология институти ҳамда СССР Медицина фанлари академияси Н. Ф. Гамалея номли Эпидемиология ва микробиология институтининг табиий ўчоққа эга бўлган инфекциялар бўлими чет эллардаги ҳамкасбларига қўлларидан келган маслаҳат ёрдамини беришга тайёрдирлар.

Ялпи мажлисларда эшитилган докладлар бўйича мунозара бошланди. Мунозарани таниқли совет олими СССР Медицина фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси **Г. П. Руднев** бошлаб берди. У, безгакка доир проблемалар ҳақида доклад қилган профессор П. Г. Сергиевнинг фикрларига батамом қўшиламан, деди. Касалланишни камайтириш ва безгакни батамом тугатиш актуал ишгина бўлиб қолмай, шу билан бирга реал ишдир. Тўпланган илмий маълумотлар бунга гаров бўлади.

Профессор Г. П. Руднев безгак тугатилган жойларда унинг қайта пайдо бўлишига йўл бермайдиган тадбирларни кенг кўламда ўтказиш зарурлигини ёқлаб гапирди. Пировардида олим чечак диагностикаси методларига тўхталиб ўтди.

Ҳиндистон Соғлиқни сақлаш бўлими бош директорининг ўринбосари доктор Чадх бу мамлакатда чечак касаллигини тугатиш программаси қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида гапириб берди.

Ҳиндистон каби катта мамлакатда чечакни тугатиш, деди доктор Чадх, жуда қийин, лекин барча соғлиқни сақлаш ходимларининг куч ва ғайратини бирлаштириб ва ҳукуматнинг ёрдами билан бу вазифани бажариш мумкин бўлади.

Куба вакили **Герра Федерико Сотолонго** ўз нутқида совет академиги Е. Н. Павловский билан шахсан танишиш унда катта таассурот қолдирганлигини айтди. Бу олимнинг юқумли касалликларнинг табиий манбалари тўғрисидаги асарлари кенг маълум. Куба олимларининг бу асарларни ижодий тарзда қўлланишлари бир неча касалликларнинг табиатини очишга, зарур даволаш ва профилактика тадбирларини ўтказишда врачларнинг тўғри йўл тутишига имкон берди.

Докладларни муҳокама қилишда профессор **О. В. Бароян** (Москва), вирусолог **С. С Маренникова** (Москва), Ростов паразитология институтининг директори **С. Н. Покровский,** Жанубий Қозоғистон область санитария-эпидемиология станциясининг бош врачи **Я. А. Клебанов,** Озарбайжон ССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари **Р. Б. Жаводовлар** ҳам қатнашди.

Конференциянинг кечқурунги мажлисига Ўзбекистон паразитология ва гельминтология илмий-тадқиқот институтининг директори профессор Л. М. Исаев раислик қилди. Мажлис академик **К. И. Скрябиннинг** гельминтозларга қарши кураш проблемалари тўғрисидаги доклади билан бошланди.

Гельминтлар — паразитларча ҳаёт кечирувчи ва бир қанча оғир касалликларни қўзғатувчи қуртлардир. Совет Иттифоқида тез ривож топган гельминтологиянинг дастлабки қадамлари унинг кенг даволаш-профилактика йўлига чиқиб олишига имкон берди.

Академик К. И. Скрябин гельминтологиянинг ривожланиш йўлларини батафсил таърифлаб бергач, ҳозирги вақтда совет медицинасининг шу соҳасида 1200дан ортиқ мутахассис ишлаб турибди, деб таъкидлади. Гельминтология ўз тараққиётининг янги босқичи бўсағасида турибди.

Гельминтозларга қарши курашнинг муҳимлиги тўғрисида Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг вакили профессор **П. К Бивер** доклад қилди. Машҳур олим гельминтларнинг юқиш йўллари тўғрисида ва уларнинг ер юзининг турли районларида тарқалиши ҳақида гапириб берди. Докладда гельминтларнинг эпидемиологик хусусиятларини ҳисобга олиб, уларни систематлаштириш ҳақидаги маълумотлар келтирилди, уларга қарши кураш методлари кўрсатилди.

Докладларни муҳокама қилишда СССР Медицина фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси **Л. В. Громашевский** қатнашди.

(ДАВОМИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

Суратда: медикларнинг халқаро форуми қатнашчиларидан бир группаси. **А. Абалян** фотоси.

МЕДИКЛАРНИНГ ТОШКЕНТДАГИ ХАЛҚАРО ФОРУМИ

(БОШИ УЧИНЧИ БЕТДА)

7 сентябрда секция мажлислари бошланди.

Безгакни тугатиш проблемалари секциясида кўп масалалар кўтарилди.

СССР Медицина фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси **П. Г. Сергиев** ва медицина фанлари доктори **Н. Н. Духанина** Совет Иттифоқида безгак пайдо бўлишининг олдини олиш тадбирлари системасини ёритиб бердилар. Мамлакатимизда безгак касаллиги амалда тугатилгандан кейин инфекциянинг янги манбаларини аниқлаш ва зарарсизлантириш юзасидан планли равишда катта иш олиб борилмоқда.

СССР Медицина фанлари академиясининг корреспондент аъзоси **Г. М. Маруашвили** Грузия ССР да безгакка қарши кураш натижалари тўғрисида гапириб берди. Совет ҳукумати томонидан кўрилган қатъий чоралар асрлар бўйи аҳолига фалокат етказиб келган бу касалликни тугатишга имкон берди.

Росс номидаги Тропик гигиена институтининг директори профессор **Жорж Макдональд** (Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти) безгакка қарши курашнинг техник проблемаларини обзор қилиб берди. Безгакни тамомила тугатиш, деди у, инсоният тараққиётининг бутун тарихида эришилган энг буюк ютуқ бўлади.

Безгакка қарши тадбирлар учун кўп маблағ ажратилганлиги, аҳоли ўртасида ишлаш учун махсус кадрлар тайёрланганлиги, санитария маорифининг ривожлантирилганлиги Озарбайжон ССР да безгакни тугатиш имкониятини таъминлади. Бу ҳақда республика соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари **Р. Б. Жаводов** гапирди.

Мажлис қатнашчилари профессор **Данг Ван Нгу** (Вьетнам Демократик Республикаси), профессор **Рама Кришнан** (Ҳиндистон), доктор **Али Ҳамоми** (Ироқ) ва бошқа совет ҳамда чет эл олимлари ва соғлиқни сақлаш ташкилотчиларининг нутқларини ҳам тингладилар.

Вирусли инфекциялар секциясида кўпгина муҳим проблемалар муҳокама қилинди. Мажлисда раислик қилувчи СССР Медицина фанлари академиясининг корреспондент аъзоси **В. Д. Соловьев** биринчи сўзни профессор **Е. Н. Левковичга** берди.

Унинг докладида вирусли энцефалитларни юқтирувчи ҳар хил ҳашаротларнинг географик жиҳатдан тарқалиши обзор қилиб берилди, бу касалликларни тарқатувчиларни ўрганишда ватан фани эришган ютуқлар ҳақида гапирилди.

СССР Медицина фанлари академиясининг корреспондент аъзоси **Х. Ж. Жуматов** ва **Н. К. Дмитриенко** Қозоғистон ССР да кана энцефалити табиий манбаларининг хусусиятлари ҳақида гапирдилар.

Доктор **Тэлфорд Уорк** (Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти) мажлисда тропик мамлакатларда вирусли кана инфекциялари соҳасидаги тадқиқотларнинг баъзи натижалари тўғрисида гапириб берди.

Медицина фанлари кандидати **К. С. Зоиров** мажлис қатнашчиларини Ўзбекистон ССР да чечакка қарши олиб борилган ва бу касаллик устидан тўла ғалаба билан тугалланган курашнинг босқичлари билан таништирди.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг вакили доктор **А. К. Саенц** чечак касаллигидан халос бўлган мамлакатларда бу касалликнинг пайдо бўлиш хавфи доим мавжуддир, деди.

Совет эпидемиологлари Ироқ соғлиқни сақлаш органларига катта ёрдам кўрсатдилар. Ироқда чечакка қарши кураш олиб борган совет отрядининг раҳбари **А. В. Закарян** ана шу ишнинг якунлари ҳақида доклад қилди.

Секция мажлисида Куба, Вьетнам Демократик Республикаси, Польша ва бошқа мамлакатларнинг вакиллари қизиқарли ахборотлар бердилар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони академик **К. И. Скрябин** раислигида ўтган секция мажлисида гельминтозлар ва амебиаз проблемалари муҳокама қилинди. Дискуссияни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси **Э. И. Отахонов** бошлаб берди. У айтдики, иссиқ иқлимли шароитда меъда-ичак касалликларига қарши кураш алоҳида ўрин тутади.

Ўзбекистон Паразитология ва гельминтология илмий-тадқиқот институтининг директори, профессор **Л. М. Исаев** ўз сўзини Ўзбекистонда аскаридозни тугатиш йўллари ва методларига бағишлади.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг вакили **П. К. Бивер** тупроқ гельминтларига қарши кураш ҳақида доклад қилди.

Секция мажлисида профессор **Аруманайкан** (Цейлон), профессор **Сотолонго** (Куба), профессор **Г. П. Руднев** (СССР) ва Халқаро конференциянинг бошқа қатнашчилари ҳам сўзга чиқдилар.

Конференцияда дискуссия давом этмоқда. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТДАГИ ХАЛҚАРО ФОРУМ ҚАТНАШЧИЛАРИ ШАРАФИГА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

Иқлими иссиқ мамлакатларда учрайдиган касалликларни тугатиш проблемаларига бағишлаб, Тошкентда ўтказилаётган халқаро конференция муносабати билан СССР соғлиқни сақлаш министри С. В. Курашов 6 сентябрь кечқурун қабул маросими ўтказди.

С. В. Курашов ҳозир бўлганларни табриклаб, кишиларнинг саломатлигини муҳофаза қилиш йўлидаги олийжаноб ишларида уларга муваффақиятлар тилади.

Республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов Ўзбекистон ССР Ҳукумати номидан конференция делегатларини самимий табриклади.

Хитой Халқ Республикаси Медицина фанлари академияси Паразитар касалликлар институти директорининг ўринбосари Мао Шоу —бай, Ҳиндистон Соғлиқни сақлаш хизмати бош директорининг ўринбосари доктор Чадх, академик К. И. Скрябин, СССР Медицина фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси профессор П. Г. Сергиев, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри Р. С Соатов, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг вакили доктор Мани қабул маросимида нутқ сўзладилар.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ЎзТАГ).

БЎРИЛАР УЯСИНИНГ НАМОЯНДАСИ

ЖОСУСЛИК ЙЎЛИГА КИРИБ, КИЕВДА ҚЎЛГА ТУШГАН АМЕРИКА СТУДЕНТИ ТЎҒРИСИДА

□ □

Июлнинг иссиқ кунларидан бирида Ғарбий Берлин университетининг студентлар ётоқхонасида телефон жиринглаб қолди. Қотмагина бир йигит телефон трубкасини олиб:

— Эшитаман, мен Марвин Вильям Макинен бўламан,— деб жавоб берди.

Трубкадан Макиненга нотаниш бўлган бўғуқ овоз эшитиларди:

— Мен ҳам худди сизга ўхшаган американликман, сиз билан албатта учрашишим керак. Бир иш бор. .

Белгиланган жойга келганида Макинен америка номери ёзилган автомашинани кўрди. Машинадан икки киши чиқди. Улардан бири, кичкинагина қулоқлари бошига ёпишгани ўзини Жим, бақувват гавдали ва бесўнақай бурунли иккинчи йигит эса ўзини Даер деб таништирди. Улар ўртасида қисқагина танишув гаплари бўлиб ўтгач, ҳалиги икки йигит Марвинни шу яқин ўртадаги ресторанга таклиф қилишди. Марвин ўзи ҳақида гапириб Мичиган штатида туғилгани, Филадельфия университетида ўқигани, 4-курс ўқишини давом эттириш учун эса Ғарбий Берлин университетига келганини айтди. Янги дўстлар ўзлари ҳақида жуда кам гапиришди: Берлинда АҚШ ҳукуматига ҳарбий соҳа бўйича хизмат қиламиз, деб қўяқолишди.

Улар ўзлари ҳақида гапиришдан кўра, Макинен тўғрисида кўпроқ нарсаларни билиб олиш пайида бўлдилар. Студентнинг қўйнига қўл солиб, уни ўзлариники қилиб олганларидан сўнг, Жим ва Даер унга туристик путевка билан Шарқий Европа мамлакатлари ва Совет Иттифоқига боришни таклиф этдилар. Бу таклифни айтиш биланоқ, унга каттагина суммадаги Ғарбий Германия маркасини беришни ваъда қилишди. Ундан фақат бир нарсагина — «йўл таассуротларини», ҳарбий, мудофаа ва саноат объектлари тўғрисидаги маълумотларни йўл-йўлакай ёзиб бориш талаб қилинарди.

Кутилмаган бу талабдан студентнинг ўйланиб қолганини кўриб, улар Макиненни ҳаммаси жойида бўлади. Россияда туристларни ҳурмат қилишади, деб ишонтиришди. «Турист» эса бу иши билан Америка ҳукуматига бебаҳо хизмат кўрсатган бўлади. Олдин америкада, сўнгра Ғарбий Берлинда Советларга қарши пропаганда билан заҳарланган ва енгил пул топишга муккасидан кетган Макинен бунга рози бўлди.

Янги дўстлари Макиненга «Вилл» деб лақаб қўйишди. Улар студентни машинада одамлар сийрак жойларга олиб бориб, қўшинларнинг турларини қандай аниқлаш, ҳарбий мақсадларда фойдаланиладиган транспортларни қандай билиб олиш, ҳарбий ва саноат объектларини суратга туширишни зўр бериб ўргатишди.

Америка ҳарбий разведкасининг агентлари Жим ва Даер ўзларининг янги коллегаларига Совет Иттифоқи бўйлаб қиладиган бутун сафари давомида бажариш учун конкрет топшириқ бердилар: Макинен Ғарбий Украинада тайинланган аэродромни топиши, у ерда қандай самолётлар турганини, бу самолётларга оддий граждан-ларми ёки ҳарбийлар хизмат кўрсатишини билиб олиши керак эди. Киевда жосуснинг ҳарбий объектни суратга тушириши ва белгиланган адресга бориб яширин маълумотларни олиши уқтирилди. Қайтишда эса, Белоруссияда яна бир мудофаа объекти тўғрисидаги маълумотларни билиб олиши керак эди.

«Вилл» қандай ишга қадам қўяётганини биларди. Янги дўстлари уни йўлга кузатар эканлар: «Суратга олаётганингда эҳтиёт бўл, ёзаётганингда атрофга бир қараб олгин. Шуни эсингдан чиқармагинки, Совет Иттифоқида жосусларга шафқат қилишмайди!» — дейишди.

Тайёрлаш машқлари тамом бўлгач, тарбиячи — агентлар энди мустақил ҳаракат қилавер деб, Макиненга фотиха беришди. Унинг ўзи бояги дўстлари берган пулга вақтинча фойдаланиш учун машина ва туристик путевка сотиб олди. Саёҳат учун рухсат қоғозини ҳам ундирди. «Фольксваген» машинаси багажнигини озиқ-овқат ва ёнилғи билан тўлдириб олди.

Орадан кўп ўтмай кўчада салат рангидаги В—№ Р 999 номерли кичкинагина югурдак машина пайдо бўлди. Учта 9 номерли машинани турист Марвин Вильям Макинен бошқариб борарди, жосус «Вилл» ҳам шунинг ўзи. У турист путевкасини ва машинанинг маршрут картасини кўзга кўринарли жойга қўйиб қўйди. Маршрут картасига Берлин—Прага—Будапешт—Ужгород —Львов —Киев—Одесса—Харьков— Москва—Минск—Ғарбий Берлин, деб ёзиб қўйилган эди. Унинг қўйлаги тагида эса махфий фото-пленкалар ва эсдалик дафтарини яшириб қўядиган ичдан боғланадиган камар бор эди.

Пуллар, фото-аппарат, пленка ва ичдан боғланадиган камарни «Вилл»га Ғарбий Берлиндаги американлик газандалар — Даер ва Жим тортиқ қилишган эди. Янги агентнинг жосуслик қилишга тезгина кўнганидан хурсанд бўлган Даер ва Жим унинг туристик саёҳатдан қайтиб келишини сабрсизлик билан кутардилар. «Турист»ни Венгрияда, Совет Иттифоқида очиқ юз билан қарши олишди. Ёш йигит, студент экан. Кўп нарсани билишни, кўришни ва тушунишни хоҳлапти... Кичкинтойлар хурсанд бўлиб унга қўлларини силкидилар, йигит ва қизлар эса хушчақчақлик билан жилмайиб сайёҳга гуллар тақдим этишди, ўз шаҳар ва қишлоқларини саҳийлик билан кўрсатишди.

Меҳмон қўйин дафтарчасини олиб, шошиб-пишиб нималарнидир ёзарди. Йўқ, у гуллар ва табассумлар, шаҳар ва қишлоқларнинг гўзаллиги тўғрисида ёзмасди. «Будапештгача бўлган 90 километр масофада мотордаги айрим буюмларни текшириб кўрдим». «Шаҳарга яқин жойда учта бутерброд едим». «156—километрдан кейин ёмгир бошланди».

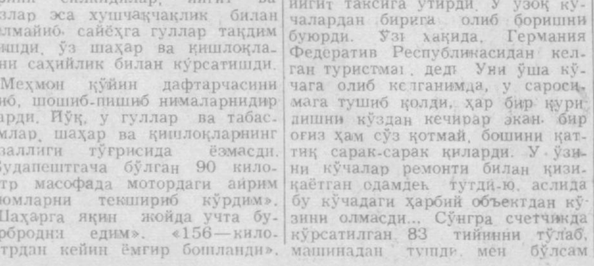

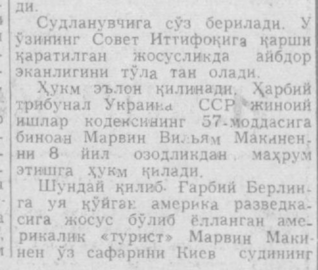

Жосуснинг ичдан боғланадиган камари. Макинен бу камарга махфий пленкалар ва шифр ёзувларини бекитиб юрган. Жосуснинг вақтинча фойдаланишга олган «Фольксваген» машинаси.

Кундаликнинг ҳаммаси ана шундай рақамлар ва ғалати ёзувлар билан тўлдирилган эди. Аммо бу ғалати ёзувлар кундалик эгаси учун аниқ маъноларни билдирарди: «Бутербродлар»— бу йўлда учратилган ҳарбий объектлар, «мотордаги айрим буюмлар»— коммуникация линиялари, «ёмғир» — ҳарбий қисм, рақамлар— координатлар, ҳарбий автомашиналар номери, бошқа белгилар эса эшелонлар, фабрикалар, заводларни билдиради.

У маршрут бўйлаб борар экан Ужгород, Львов, Киев атрофларида нималарнидир ёзиб, фотоаппаратини дамба-дам шиқирлатар эди. Пленка ва эсдалик дафтарини ичдан боғланадиган камарига яшириб, яна йўлида давом этарди. Унга энг яхши меҳмонхоналар ва кемпинглардан жой кўрсатиб, меҳрибонлик қилишди. «Вилл» эса хурсанд бўлиб, агар ишларим бундан буён ҳам шундай юришиб кетаберса, ғарбий берлинлилик американликларга яхшигина совға олиб бораман, деб ҳаёл қиларди. У хўжайинлардан каттагина мўмай пул олишни ўйларди. Бунинг устига бирданига мансабга ҳам эга бўлиб олади. Ахир, шу йўл билан мартабага эришган одамлар камми?!

Баъзан «Вилл» баланд овоз билан ашула айтиб қўяр эди: ўзини бошқаларга қараганда ақлироқ ва айёрроқ деб ҳис қиларди. Турист ниқоби остида ҳаммани осонлик билан алдайман, деб ўйларди.

Бу орада ҳарбий қисмлардан бирининг командири ҳузурига капитан Вольнов келиб рапорт берди. Капитан В—№ Р 999 номерли машинадан туриб бир кишининг яшириниб, йўлдаги ҳарбий автомашиналарни суратга олганини айтди. Сўнгра В—№ Р 999 номерли машина тезда кўздан ғойиб бўлибди. Бу кўрган нарсасини Вольнов шу ернинг ўзидаёқ командирига айтибди.

Орадан бир неча кун ўтгандан сўнг эса, Киев таксимотор паркининг шофёри Виктор Данилюк давлат хавфсизлиги органига келиб, ўша одам тўғрисида анча гапларни айтиб берди. Йўқ, бу одам туристга ўхшамайди.

Шофер Виктор Данилюк қуйидагиларни ёзиб берди: «27 июлда мен 38—46 номерли машинада ишладим. Марказий универмаг яқинида қўлида фото аппарат ушлаган, қотмагина ва соқол-мўйлови чала-чулпа олинган бир ёш йигит таксига ўтирди. У узоқ кўчалардан бирига олиб боришни буюрди. Ўзи ҳақида, Германия Федератив Республикасидан келган туристман, деди. Уни ўша кўчага олиб келганимда, у саросимага тушиб қолди, ҳар бир қурилишни кўздан кечирар экан, бир оғиз ҳам сўз қотмай, бошини қаттиқ сарак-сарак қиларди. У ўзини кўчалар ремонти билан қизиқаётган одамдек тутди-ю, аслида бу кўчадаги ҳарбий объектдан кўзини олмасди... Сўнгра счетчикда кўрсатилган 83 тийинни тўлаб, машинадан тушди. мен бўлсам такси турадиган жойга қараб кетдим. Худди шу ерда бу турист жуда ҳам шубҳали-я, деб ўйлаб қолдим мен. Шаҳарнинг диққатга сазовор жойи бўлмаган районига боргани, туристга кераги бўлмаган нарсалар билан қизиқаётгани мени ҳадиксиратди».

Худди шу пайтда «Вилл» ўз машинасига ўтириб, (у ўз машинасидан вақтинча фойдаланмай турган эди) шаҳарнинг яна ўша районига қараб жўнади. У бу ерда анча вақтгача изғиб юрди. Сўнг, машинадан тушиб пиёда юрабошлади. Яширин равишда атрофни суратга олди.

Турист суратга олишни тамомлаб, энди бемалол нафас оламан деб турганида бирдан рўпарасида чекистлар ва армия капитанининг пайдо бўлганини кўрди. «Вилл» плёнкани куйдириб юборишга уринган эди, аммо чекистлар бунга йўл қўйишмади.

* * *

Мана американлик жосус-турист совет суди олдида жавоб бермоқда. Киев ҳарбий округининг ҳарбий трибунали адлия генерал-майори П. И. Архипович раислигида икки кун мажлис қилди. Эксперт ва гувоҳларнинг айтган гаплари, фотоаппарат, жосус томонидан ҳарбий объектлар туширилган плёнкалардан иборат ашёйи-далиллар Марвин Макиненни тўла фош этди. Унинг ўзи ҳам ҳеч нарсани инкор қилмади.

— Дастлабки терговда берган гувоҳингизда сиз менинг асосий вазифам ҳарбий объектларни кузатиш ва суратга олиш эди деб айтган эдингиз. Ҳақиқатан шундай-ми?— деб сўрайди суд раиси.

Бу саволга:

—Ҳа, менинг асосий мақсадим ҳарбий объектларни суратга олиш ва шулар ҳақида маълумотлар тўплаш эди,— деб жавоб беради, Макинен.

Давлат қораловчиси адлия генерал-майори Г. З. Климов ўз нутқида Марвин Макиненнинг ҳатти-ҳаракатлари унинг жосус эканлигини кўрсатади, деди.

— Америка жосуси Марвин Макиненнинг берган гувоҳлигини ўқиб ҳамда уни судда эшитганингда,— деди ўз нутқида давлат қораловчиси,— Ғарбий Берлиннинг бутун империалистик дунёга, шу жумладан АҚШнинг марказий разведка бошқармасига хизмат қилувчи авантюристлар, саёқ-сандироқлар, пул билан ёлланган агентлар ва бошқа жиноятчиларнинг уясига айланиб қолганлиги тўғрисида Совет ҳукуматининг Берлин масаласи юзасидан берган баёнотида айтилган гаплар нақадар тўғри эканлиги ўз кучини яна бир бор намоён қилади.

Судланувчига сўз берилади. У ўзининг Совет Иттифоқига қарши қаратилган жосусликда айбдор эканлигини тўла тан олади.

Ҳукм эълон қилинади. Ҳарбий трибунал Украина ССР жиноий ишлар кодексининг 57-моддасига биноан Марвин Вильям Макиненни 8 йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилади.

Шундай қилиб Ғарбий Берлинга уя қўйган америка разведкасига жосус бўлиб ёлланган американлик «турист» Марвин Макинен ўз сафарини Киев судининг қора курсисига келиб ўтириш билан тамомлади.

Макинен қилмишига яраша жазоланди. Унинг хўжайинлари Жим ва Даер озодликда юришибди. Аммо, улар узоқ вақт бундай жазосиз юра олмайдилар. Одамлар сергак. Одамлар ҳушёр.

Г. КОЧЕРГИН,
А. СКРИПНИК.

(«Комсомольская правда» газетасидан).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
4-БЕТ, 8 СЕНТЯБРЬ, 1961 ЙИЛ.

Чет элларда нима гап

Берлиндаги совет қўшинлари гарнизони комендантининг баёноти

БЕРЛИН, 6 сентябрь. (ТАСС). Ғарбий Берлиндаги Америка ҳарбий коменданти генерал Уотсон шу йил 26 августда Берлиндаги совет қўшинлари гарнизонининг коменданти полковник Соловьев ҳузурига келди ҳамда Ғарбий Берлин билан чегараларини мустаҳкамлаш йўлида Германия Демократик Республикасининг ҳукумати амалга оширган тадбирлар хусусида унга оғзаки баёнот берди. Америка коменданти Германия Демократик Республикасининг ишларига яна аралашишга уриниб кўрди.

Полковник Соловьев шу йил 5 сентябрда Америка комендантига жавоб баёноти қилиб, генерал Уотсон томонидан қўйилган масалалар бутунича Германия Демократик Республикаси маъмурларининг компетенциясига таалуқли эканлигини, Германия Демократик Республикаси ҳар қандай бошқа суверен давлат каби, ўз хавфсизлигини таъминлаш йўлида ўзи истаган чораларни кўришга ҳақи борлигини бу баёнотда яна бир марта тушунтириб берди. Берлиндаги совет қўшинлари гарнизони комендантининг функциялари Америка коменданти томонидан ўзбошимчалик билан талқин этилганлигига тўхталиб, полковник Соловьев Америка генералига «совет комендантининг ваколатларини Ғарбий Берлиндаги Америка коменданти эмас, балки совет қўмондонлиги белгилайди», — деди.

Полковник Соловьев сўнгра бундай деди: генерал Уотсон ўзининг шу йил 26 августдаги баёнотида Германия Демократик Республикаси маъмурларига нисбатан ҳурматсизлик билан қарашга журъат этганлигини мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган бир ҳол, деб ҳисоблайман. Совет коменданти АҚШ комендантига уқтириб айтдики, «у, ана шу давлатнинг олий давлат маъмурларига кўпроқ ҳурмат билан қарамоғи керак, Ғарбий Берлин шу давлатнинг территориясида жойлашган ва Совет Иттифоқи бу давлат билан энг дўстона иттифоқчилик муносабатлари боғлагандир».

Совет ҳарбий хизматчилари тушган автомашина Ғарбий Берлиндаги Берлин ҳаво хавфсизлиги марказига кетаётган вақтда Ғарбий Берлин безорилари томонидан икки марта ушланиб қолганлигига совет коменданти генерал Уотсоннинг эътиборини жалб қилди .У, Америка комендантига айтдики, «Америка мансабдорларидан мадад олиб турган Ғарбий Берлин иғвогарларининг Берлин ҳаво хавфсизлиги марказидаги совет хизматчиларининг нормал ишлаши учун ҳалақит беришга қаратилган уринишлари ана шу органнинг фаолиятига жуда ёмон таъсир кўрсатиши мумкин. Башарти, бирон кимса Берлиндаги ҳаво хавфсизлиги марказининг ишини издан чиқаришни ҳақиқатан ҳам мўлжаллаётган бўлса, у ҳолда бундай иғвогарликлар натижасида юз бериши мумкин бўлган номақбул оқибатлар учун жавобгарлик батамом Ғарбий Берлиндаги оккупацион маъмурлар устига тушади».

Шу йил 24 августда Фридрихштрассе районидаги контроль пунктида Ғарбий Берлиндаги фашист иғвогарлардан бир группаси Совет Армияси жангчиларининг Тиргантендаги ёдгорлиги ёнига қоровулларнинг навбатдаги сменасини олиб кетаётган совет ҳарбий автомашинасининг йўлини тўсишга уринган эди. Шу муносабат билан совет коменданти «иғвогарларнинг энг номақбул оқибатларга олиб келиши мумкин бўлган бундай ишларига чек қўйилсин», деб талаб қилди.

АҚШ ЯДРО ҚУРОЛИ СИНОВЛАРИНИ ЯНГИДАН БОШЛАМОҚДА

ВАШИНГТОН, 6 сентябрь. (ТАСС). Америка ҳукумати ядро қуроли синовларини янгидан бошлаб юборишга қарор қилганлигини кеча кечқурун расмий суратда эълон қилди. Оқ уй томонидан эълон қилинган баёнотда синовлар «лаборатория шароитида ва ер остида ўтказилади», деб кўрсатилади. Ядро синовлари шу ойда бошланади.

Президент Кеннеди шу ҳақда хабар бериб, АҚШ ҳукумати ядро синовларига «хотима бериш» учун ҳамма чорани кўрди, деб даъво қилади. Лекин бу даъволар ҳаммага маълум бўлган фактларга қарама-қаршидир. Ғарб давлатлари ва биринчи навбатда Қўшма Штатларнинг ўзи халқаро кескинликни кучайтиришга қаратилган сиёсатни ўтказиб, ядро қуроли синовларини ва бу қуролни қўлланишни тамомила тақиқлаш тўғрисида битимга эришишга ҳар қандай йўллар билан тўсқинлик қилиб келдилар.

ТОДОР ЖИВКОВГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИЛДИ

СОФИЯ, 7 сентябрь. (ТАСС). Туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан ҳамда партия ва болгар халқи олдидаги алоҳида хизматлари учун Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Тодор Живковга Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси Президиумининг фармонига биноан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилиб, унга Олтин юлдуз ва Георгий Димитров ордени топшириладиган бўлди.

ЖОАО ГУЛАРТ БРАЗИЛИА ШАҲРИГА КЕЛДИ

МОНТЕВИДЕО, 6 сентябрь. (ТАСС). Бразилиядан олинаётган хабарларга кўра, Бразилия вице-президенти Жоао Гуларт Порто—Алегредан Бразилия республикасининг пойтахтига келди. Президент вазифасини вақтинча бажарувчи Мадзилли, конгресс раиси Андраде, парламент депутатлари аэродромда уни кутиб олдилар. Президент шарафига фахрий қоровул саф тортиб турди.

Гуларт ўзининг шаҳардан ташқаридаги хусусий резиденциясида тўхтаб янги ҳукумат кабинетини тузиш масаласини муҳокама қилиб олмоқ учун турли сиёсий партияларнинг раҳбарларини чақирди. Гуларт «миллий коалиция ҳукумати» тузиш ниятида эканлигини айтди.

Гулартга президент лавозимини топшириш маросими Бразилиянинг миллий байрами куни — 7 сентябрда ўтказилади.

Куадрос—Гулартга қарши фитнада қатнашган учта ҳарбий министр ҳақида Бразилия радиоси бир-бирига жуда қарама-қарши хабарларни эшиттирмоқда. Жумладан, Гуларт Бразилиа шаҳрига етиб келмасдан сал олдинроқ улар Рио-де-Жанейрога учиб кетдилар, деб кўрсатилади.

ҚУРОЛСИЗЛАНИШ МАСАЛАЛАРИ ЮЗАСИДАН СССР ВА АҚШ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎРТАСИДА МУЗОКАРАЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 7 сентябрь. (ТАСС). Кеча бу ерда СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили В. А. Зорин бошчилигидаги СССР делегацияси билан президентнинг қуролсизланиш масалалари бўйича махсус маслаҳатчиси Жон Макклой бошчилигидаги АҚШ вакиллари учрашдилар. Учрашув тамом бўлгандан кейин мухбирларга қуйидаги совет-америка ахбороти топширилди:

Совет ҳукумати билан АҚШ ҳукумати ўртасида бундан олдин эришилган битимга мувофиқ, қуролсизланишга ҳамда кейинчалик келишиб олиниши лозим бўлган составдаги тегишли органда музокараларни янгидан бошлаб юборишга доир масалалар юзасидан шу йил 6 сентябрда фикр олишишга киришилди.

АФҒОНИСТОН БИЛАН ПОКИСТОН ЎРТАСИДА ДИПЛОМАТИК МУНОСАБАТЛАР УЗИЛДИ

ҚАРАЧИ, 7 сентябрь. (ТАСС). Покистон ташқи ишлар министрлигининг баёноти бу ерда эълон қилинди, баёнотда Покистон билан Афғонистон ўртасидаги дипломтик муносабатлар узилганлиги маълум қилинади.

ЛАОСДАГИ УЧ ШАҲЗОДАНИНГ ЯНГИ УЧРАШУВИ ҲАҚИДА

ХАНОЙ, 7 сентябрь. (ТАСС). Вьетнам ахборот агентлигининг хабар беришича, Нео Лао Хак Сат партиясининг раиси шаҳзода Суфанувонг бош министр шаҳзода Суванна Фуманинг коалицион ҳукумат тузиш масаласини муҳокама қилиш учун Кўзалар водисида ёки Намонда Лаосдаги уч шаҳзоданинг янги учрашувини ўтказиш тўғрисидаги таклифини қабул қилди.

ПАРИЖ, 7 сентябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг берган хабаридан маълум бўлишича, Бун Умнинг Вьентьяндаги «ҳукумат»и шаҳзода Суванна Фуманинг Намонда ёки Кўзалар водисида Лаосдаги уч шаҳзоданинг янги учрашувини ўтказиш ҳақидаги таклифини рад этган.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор экранида

8 СЕНТЯБРДА

19.00. «Ёшлар КПСС XXII съезди шарафига». Рус тилида эшиттириш.

19.25. Телевизион янгиликлар.

19.45. «Музикали календарь» — Антонин Дворжак туғилган куннинг 120 йиллигига бағишланган эшиттириш.

20.05. «Ўрмон бойликларидан максимал фойдаланамиз». Ўзбек тилида телеочерк.

20.25. «Коммунизм қуриш программаси» циклидан ўзбек тилида лекция.

20.45. «Телеграммалар». Румин бадиий фильми.

22.05. Совет композиторларининг қўшиқлари.

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/IX да **Дилором** (билетлар сотилган), 9/IX да **Боғчасарой фонтани** (8/IX га сотиб олинган билетлар 9/IX га ярайди).

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 8/IX да **Ганг дарёсининг қизи**, 9/IX да **Мирзо Улуғбек**.

КИНО

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Уч қават бахт — «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ВАТАН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Яширин жаннат — «ВАТАН» (кеч соат 8 ва 9-45 минутда), «МИР» (эрталаб 10, кундуз 12, кеч 8 ва 10 да).

Украин рапсодияси — «ИСКРА» (кеч соат 9-40 ва 10-20 минутда), «МИР» (кундуз 2, 4 ва кеч 6 да), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Айна — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Эҳтиёт бўлинг, буви — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 8 ва 10 да).

Синдбоднинг еттинчи саёҳати (эрталаб соат 10, кундуз 1 ярим, кеч 5 ва 8 яримда), **Инсон таслим бўлмайди** (кундуз ва кечқурун)— НАВОИЙ номли.

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Биринчи йил — «ОКТЯБРЬ».

Уч қават бахт — КАФАНОВ номли, (кеч соат 10 да), «ВАТАН».

Айна — ПУШКИН номли (кеч соат 8-10 минутда).

Яширин жаннат — «ФЕСТИВАЛЬ».

Тереза Ракен — КАФАНОВ номли (кеч соат 8-20 минутда).

Минг қиёфага кирган киши — ТЕЛЬМАН номли.

Жондан тўйган шоферлар — ПУШКИН номли (кеч соат 9-45 минутда).

Украин рапсодияси — «УДАРНИК».

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
(қишки бино)
1961/62 ЙИЛГИ
мавсум бошланади

8/IX да — **Паранжи сирлари.**
9/IX да — **Зарафшон қизи.**
10/IX да — **Равшан ва Зулхумор.**
11/IX да — **Фарғона ҳикояси.**

Спектакль кеч соат 8 да бошланади. Касса кундуз соат 12 дан очилади.

Фарғона область, Қува район, Сталин кўчаси, 11-уйда турувчи **Мансур Фахриддинович Азизовнинг** Тошкент шаҳар, Чархкамолон кўча, 76-уйда турувчи Санобар Азимхўжаева (Азизова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Железнодорожная кўча, 160-уйда турувчи **Мейханум Агаларовна Қулиеванинг** Железнодорожная кўча, 170-уйда турувчи Юсиф Қулиевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Ленин район халқ судида кўрилади.

Чиғатой кўча, Оҳакчи проезд, 60-уйда турувчи **Нуъмон Раҳимжоновнинг** Калинин район, Ленин қишлоқ советидаги «Ёш ленинчи» участкасида турувчи Шарифа Жўраевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари шахсий пенсионер, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг собиқ ходими

Елизавета Ивановна
ПОМРИХНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оиласига таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг адреси:

Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 29040, 140, Пропаганда бўлими — 136, Совет қурилиши бўлими — 136. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Адабиёт ва санъат бўлими ва Маданият бўлими — 34048, 132. Секретариат 34808, 50, 115. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 135. Хатлар бўлими — 34048, 156. Эълонлар бўлими — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 01075. Нашр, Б. 1677.